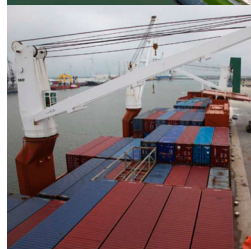

**Haven- en industrieterrein
Eemshaven**

notitie reikwijdte & detailniveau

**Haven- en industrieterrein
Eemshaven****notitie reikwijdte & detailniveau**

referentie	projectcode	status
EEM18-1/tom/017	EEM18-1	definitief 03
projectleider	projectdirecteur	datum
mw. drs. J.M. van Nieuwpoort	drs.ing. P.T.W. Mulder	7 februari 2013

autorisatie	naam	paraaf
goedgekeurd	mw. drs. J.M. van Nieuwpoort	

INHOUDSOPGAVE	blz.
1. INLEIDING	1
1.1. Aanleiding - actualisatie bestemmingsplan	1
1.2. Waarom een plan-m.e.r.	1
1.3. Plan- en studiegebied	2
1.3.1. Plangebied	2
1.3.2. Studiegebied	3
1.3.3. Uitgebreide m.e.r.-procedure	3
1.3.4. Betrokken partijen en hun rol	4
1.4. Doel van voorliggende notitie reikwijdte en detailniveau	5
1.5. Wat kunt u verder vinden in deze notitie?	5
2. HET VOORNEMEN	7
2.1. Doelstelling herziening bestemmingsplan	7
2.2. Invulling van het bestemmingsplangebied	8
3. UITGANGSSITUATIE	11
3.1. Huidige activiteiten Eemshaven	11
3.2. Reeds gerealiseerde natuurcompensatie	13
3.3. Relevante ontwikkelingen in studiegebied	13
4. BELEIDSKADER	17
4.1. Rijksbeleid	17
4.2. Beleid Groningen Seaports	20
4.3. Provinciaal beleid	21
4.4. Gemeentelijk beleid	22
5. WENSEN VAN DE BESTAANDE PARTIJEN	27
5.1. Inleiding	27
5.2. Bedrijven	27
5.3. Groningen Seaports	27
5.4. Provincie Groningen	27
5.5. Gemeente Eemshaven	28
6. REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU MER	29
6.1. Vraagstelling	29
6.2. Afbakening plan- en studiegebied	29
6.3. Te onderzoeken alternatieven	29
6.4. Te onderzoeken effecten per thema	30
6.4.1. Verkeer en vervoer	30
6.4.2. Bodem	31
6.4.3. Water	31
6.4.4. Landschap, cultuurhistorie en archeologie	31
6.4.5. Natuur	32
6.4.6. Geluid	33
6.4.7. Luchtkwaliteit	34
6.4.8. Geur	34
6.4.9. Externe veiligheid	34
6.4.10. Licht	35
6.5. Voorstellen reikwijdte en detailniveau	35
laatste bladzijde	36

BIJLAGEN

		aantal blz.
I	Literatuurlijst	1
II	Begrippenlijst	1
III	Netto voorraad Eemshaven	1

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding - actualisatie bestemmingsplan

In de gemeente Eemshaven, in Noord-Oost Groningen, ligt het haven- en industrieterrein Eemshaven. Dit is een terrein voor havengebonden activiteiten en zware industrie. Een deel van het terrein is al ingevuld met bedrijven en infrastructuur (zie afbeelding 1.1). Voor het terrein is het bestemmingsplan Buitengebied Noord (Eemshaven) van toepassing dat dateert uit 1993. Dit bestemmingsplan is verouderd en moet worden geactualiseerd om in voorbereiding zijnde en toekomstige ontwikkelingen juridisch-planologisch mogelijk te maken.

Voor de actualisatie van het bestemmingsplan Eemshaven wordt de plan-m.e.r.¹-procedure doorlopen.

Afbeelding 1.1. Haven- en industrieterrein Eemshaven

1.2. Waarom een plan-m.e.r.

Plan-m.e.r.-plicht

Plan-m.e.r. is noodzakelijk als een ruimtelijk plan aan tenminste één van de twee volgende voorwaarden voldoet:

1. het ruimtelijk plan is kaderstellend voor mogelijke toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten;

¹ Plan-m.e.r. heeft betrekking op de procedure. Plan-MER heeft betrekking op het resultaat van de procedure, namelijk het MER-rapport.

2. voor het ruimtelijk plan is een 'passende beoordeling' nodig op grond van de Natuurbeschermingswet.

Voor het bestemmingsplan Eemshaven zijn de beide voorwaarden van toepassing. De eerste voorwaarde is van toepassing omdat het nieuwe bestemmingsplan een 'wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht plan' is, dat kan leiden tot concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Immers het te actualiseren bestemmingsplan voor het haven- en industrieterrein Eemshaven schept de mogelijkheid voor vestiging van bedrijven die in de zwaardere milieucategorieën van de VNG-lijst milieuzonering vallen, zoals afvalverwerkers, energiebedrijven en chemische bedrijven. Het te actualiseren bestemmingsplan vormt daarmee mogelijk het kader voor toekomstige m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten, en is om die reden plan-m.e.r.-plichtig.

De tweede eis houdt verband met de uitvoering van het plan in de directe nabijheid van het beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebied Waddenzee). Niet op voorhand valt uit te sluiten dat het plan tot significant negatieve effecten leidt op de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied. Daarom is een passende beoordeling nodig en ook om deze reden is de actualisatie van het bestemmingsplan plan-m.e.r.-plichtig. In het plan-MER (hierna genoemd MER) zal de passende beoordeling als apart herkenbaar onderdeel van de rapportage worden opgenomen op een niveau dat past bij diepgang en reikwijdte van de besluitvorming over het bestemmingsplan.

Doel en meerwaarde van plan-m.e.r.

Het doel van de plan-m.e.r. voor haven- en industrieterrein Eemshaven is het bieden van objectieve (milieu)informatie om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over het nieuwe bestemmingsplan Eemshaven. Het MER leidt tot een uitbreiding van de ruimtelijke onderbouwing op de volgende punten:

- onderzoek van alternatieven vanuit het milieuperspectief;
- aandacht voor cumulatie van effecten;
- buiten de grenzen van het (wettelijk) plangebied kijken (zie paragraaf 1.3).

1.3. Plan- en studiegebied

In deze notitie wordt onderscheid gemaakt tussen plangebied en studiegebied. Hiervoor geldt de volgende definitie:

- het plangebied is het bestemmingsplangebied waarop de actualisatie betrekking heeft;
- het studiegebied is het gebied waar effecten kunnen optreden als gevolg van (de actualisatie van) het bestemmingsplan Eemshaven. De omvang van het studiegebied wordt bepaald door de reikwijdte van de milieueffecten.

1.3.1. Plangebied

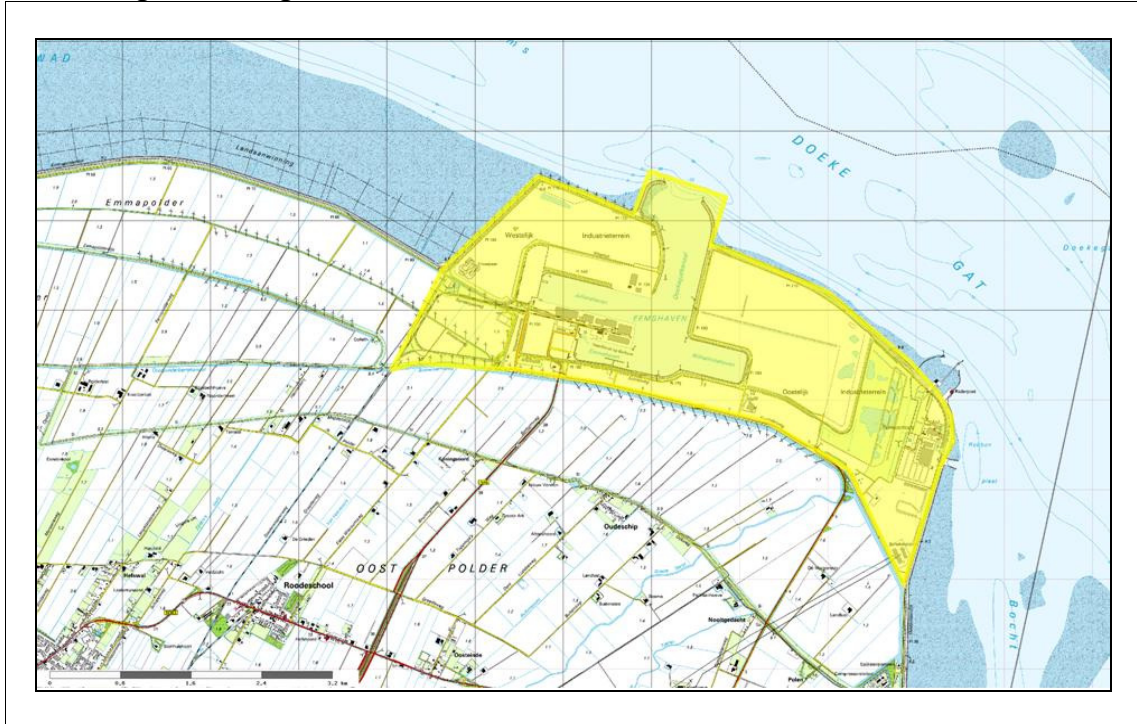
In afbeelding 1.2 is het plangebied, haven- en industrieterrein Eemshaven, aangegeven. Het plangebied is als volgt begrensd:

- het terrein grenst in het noorden en oosten aan de Waddenzee en het Eems-Dollard-estuarium;
- ten zuiden en westen grenst het plangebied aan een gebied met een agrarische hoofd-functie. Westelijk van het plangebied ligt de Emmapolder met aangrenzend het Uithuizerwad.

De zuidelijke begrenzing van haven- en industrieterrein Eemshaven wordt grotendeels bepaald door de Kwelderweg. Aan de oostzijde stopt deze ter hoogte van het pompemaal bij de voet van de dijk aan Waddenzeekant. De grens van het terrein vervolgt naar het noor-

den langs de dijk, omvat de bestaande havenmonding en vervolgt de westelijke dijk tot waar deze aansluit bij de zeedijk in het verlengde van de Kwelderweg.

Afbeelding 1.2. Plangebied haven- en industrieterrein Eemshaven

1.3.2. Studiegebied

Het studiegebied is het gebied waar effecten kunnen optreden als gevolg van (de actualisatie van) het bestemmingsplan Eemshaven. De omvang van het studiegebied wordt bepaald door de reikwijdte van de milieueffecten. Onder andere dient bij de effectbepaling rekening te worden gehouden met het Natura 2000-gebied Waddenzee.

1.3.3. Uitgebreide m.e.r.-procedure

Voor de herziening van het bestemmingplan geldt de uitgebreide m.e.r. procedure. De procedurestappen van de uitgebreide procedure zijn:

1. kennisgeving en zienswijzen. Het voornemen om een bestemmingsplan te gaan actualiseren en hiervoor een plan-m.e.r.-procedure te doorlopen wordt openbaar aangekondigd. Deze kennisgeving wordt gedaan door het bevoegd gezag, de gemeente Eemsmond;
2. raadpleging en advies reikwijdte en detailniveau. Bij de uitgebreide m.e.r.-procedure raadpleegt het bevoegd gezag de adviseurs en andere betrokken bestuursorganen over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (MER). Tijdens deze fase zal ook vrijwillig advies gevraagd worden aan de Commissie m.e.r.;
3. opstelling milieueffectrapport (MER). Het MER wordt opgesteld in overeenstemming met de vastgestelde reikwijdte en het vastgestelde detailniveau en de inhoudsvereisten, zoals voorgeschreven in de Wet milieubeheer;
4. kennisgeving en zienswijzen en advies commissie m.e.r. Bij het doorlopen van de m.e.r.-procedure wordt in alle gevallen:
 - openbaar kennis gegeven van het MER;
 - het MER ter inzage gelegd;

- een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen over het MER naar voren te brengen;
 - daarnaast zal het MER worden voorgelegd aan de Commissie m.e.r. voor een toetsingsadvies;
5. besluit, motivering, bekendmaking en mededeling. De gemeente Eemsmond geeft aan hoe met de resultaten van het MER, de zienswijzen en het advies van de Commissie m.e.r. is omgegaan. Het herziene bestemmingsplan wordt pas vastgesteld door het bevoegd gezag als de m.e.r.-procedure tot aan deze stap correct en volledig is doorlopen en de gegevens in het MER redelijkerwijs aan het uiteindelijke herziene bestemmingsplan ten grondslag kunnen worden gelegd;
 6. bezwaar en beroep. De mogelijkheden om bezwaar te kunnen maken en beroep aan te kunnen tekenen tegen het vastgestelde plan of tegen het besluit (in dit geval het bestemmingsplan) volgen uit de wettelijke bepalingen waarin de betreffende moeder- of basisprocedure is vastgelegd;
 7. evaluatie. Na vaststelling van het m.e.r.-plichtige plan moet het betreffende bevoegd gezag, de gemeente Eemsmond, de daadwerkelijk optredende milieugevolgen van de uitvoering van het plan monitoren en evalueren. Het bevoegd is ook verantwoordelijk voor nemen van eventuele aanvullende maatregelen.

1.3.4. Betrokken partijen en hun rol

De betrokken partijen in deze m.e.r.-procedure zijn:

- initiatiefnemer en bevoegd gezag:
 - het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsmond is initiatiefnemer;
 - de gemeenteraad van Eemsmond is het bevoegd gezag; zij zullen het bestemmingsplan uiteindelijk vaststellen;
- adviseurs en bestuursorganen:

In het kader van de ontwikkeling van het industrie- en haven terrein Eemshaven werkt de gemeente Eemsmond nauw samen met het Havenschap Delfzijl-Eemshaven, ook wel aangeduid als Groningen Seaports (GSP). GSP exploiteert en beheert de Eemshaven evenals de haven van Delfzijl en de daarbij behorende industriegebieden. GSP is een samenwerkingsverband waarin de provincie Groningen, de gemeente Eemsmond en de gemeente Delfzijl als aandeelhouders participeren en deel uit maken van het dagelijks bestuur. GSP is nauw betrokken bij lopende onderzoeken vanwege haar specifieke expertise in het gebied.

Daarnaast zijn de provincie Groningen en het Waterschap Noorderzijlvest sinds de start van het project bij de planvoorbereiding betrokken. Het Rijk vervult een adviserende rol in dit project, namelijk door de regionale directie van het Ministerie van EL&I en de inspectie Leefomgeving en Transport.

In verband met de mogelijke effecten van stikstofdepositie ten gevolge van nieuwe ontwikkelingen (onder andere in de Eemshaven), worden ook de gemeenten Ameland, Schiermonnikoog en de relevante nabijgelegen Duitse overheden vroegtijdig bij het initiatief betrokken;
- Commissie m.e.r.

De onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie m.e.r.) adviseert het bevoegd gezag op vrijwillige basis over de reikwijdte en detailniveau van het MER. Na publicatie van het MER zal de Cie m.e.r. ook haar advies geven over de juistheid en volledigheid van het MER rapport. Dit zogenoemde 'toetsingsadvies' is verplicht.
- burgers en andere belanghebbenden

Verder zullen ook Natuur- en Milieuorganisaties (NMO's) en andere maatschappelijke organisaties bij de planvorming worden betrokken. Dit geschiedt onder andere in het kader van het project Ecologie en Economie in balans en de afspraken die met NMO's

gemaakt zijn in het kader van het E-pact (zie ook paragraaf 5.4). Naast deze stakeholders zijn er diverse lokale belanghebbenden. Deze worden vooral in de fase van de tervisielegging geconsulteerd. Daarnaast hebben zij uiteraard de mogelijkheid om hun mening kenbaar te maken via een schriftelijke reactie.

1.4. Doel van voorliggende notitie reikwijdte en detailniveau

Doel van de voorliggende notitie is de reikwijdte en het detailniveau te bepalen voor het op te stellen MER. De voorliggende notitie dient als basis voor het uitbrengen van advies door betrokken bestuursorganen, wettelijke adviseurs en de commissie m.e.r. en het geven van zienswijzen over reikwijdte en detailniveau van het MER.

De te raadplegen bestuursorganen en adviseurs in de onderhavige procedure zijn:

- de provincie Groningen (bevoegd gezag voor vergunningverlening in het kader van de Nb-wet);
- Groningen Seaports (GSP);
- de betrokken gemeenten in Nederland en Duitsland (D): gemeente Loppersum, gemeente Delfzijl, gemeente Schiermonnikoog, gemeente Ameland, Stadt Borkum (D), Gemeinde Krummhörn (D), Landkreis Leer (D) en Landkreis Aurich (D);
- de betrokken waterbeheerders in Nederland en Duitsland (waterschap Noorderzijlvest, Wasser- und Schifffahrtsdirektion Nordwest) en Rijkswaterstaat - Noord-Nederland;
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE);
- regionale directie van het Ministerie van EL&I;
- inspectie Leefomgeving en Transport.

Er wordt een kennisgeving geplaatst in de Ommelander Courant en een ieder wordt in de gelegenheid gesteld om in te spreken tijdens een zienswijzentermijn van totaal 6 weken.

1.5. Wat kunt u verder vinden in deze notitie?

Hoofdstuk 2 beschrijft de voorgenomen actualisatie van het bestemmingsplan Eemshaven. Daarbij wordt de achtergrond van het voornemen beschreven.

Hoofdstuk 3 behandelt de uitgangssituatie. Ingegaan wordt op de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het gebied.

Hoofdstuk 4 beschrijft het beleidskader voor de voorgenomen activiteit.

In hoofdstuk 5 staan de wensen voor de herziening van het bestemmingsplan benoemd, zoals deze zijn geïventariseerd bij de bestaande partijen in de Eemshaven.

In hoofdstuk 6 wordt de reikwijdte en het beoogde detailniveau van het uit te voeren onderzoek in het kader van het MER beschreven. Dit hoofdstuk bevat tevens een toelichting op de wijze waarop de alternatiefontwikkeling in het MER wordt ingestoken.

Ten slotte is in de bijlagen een overzicht van gebruikte literatuur en een begrippenlijst opgenomen.

2. HET VOORNEMEN

2.1. Doelstelling herziening bestemmingsplan

De doelstelling van het te herziene bestemmingsplan is het ontwikkelen van een passend geactualiseerd planologisch kader, dat enerzijds zoveel mogelijk ruimte biedt voor nieuwe ontwikkelingen en anderzijds onoverkomelijke milieuknelpunten voorkomt. Het planologisch kader moet duidelijkheid geven op welke wijze zo goed mogelijk rekening wordt gehouden met de omliggende waarden.

Het MER - als onderbouwing van de bestemmingsplanwijziging - moet inzichtelijk maken of de Eemshaven voldoende ruimte kan bieden voor alle ontwikkelingen die (naast alle recent gerealiseerde en nog in uitvoering zijnde projecten) nog worden beoogd en hoe de omgevingswaarden zo goed mogelijk beschermd kunnen worden.

Spanningsveld flexibiliteit en milieugebruiksruimte

Bij de herziening van het bestemmingsplan voor de Eemshaven is een spanningsveld gelegen tussen de gewenste flexibiliteit van het plan en de invloed op omliggende natuur-, milieu- en omgevingswaarden.

Het vigerend bestemmingsplan Eemshaven maakt veel activiteiten mogelijk en kenmerkt zich door een hoge mate van flexibiliteit. Ook met het nieuwe bestemmingsplan beoogt de gemeente de nodige flexibiliteit te kunnen bieden voor de vestiging van nieuwe activiteiten binnen de globale segmentering zoals aangegeven in het Provinciaal OmgevingsPlan (POP). Toch kan het vigerende bestemmingsplan niet één op één worden doorgezet en is een nieuw bestemmingsplan nodig. Hiervoor zijn vier redenen:

1. het huidig bestemmingsplan leidt - onder meer vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebied - mogelijk tot milieuknelpunten (normoverschrijdingen), bijvoorbeeld op het gebied van geluid, lucht, licht en/of veiligheid;
2. er zijn actuele ontwikkelingen, inzichten of wensen waar het huidig bestemmingsplan niet goed op aansluit en op aangepast moet worden;
3. door andere (recente) ontwikkelingen in het gebied kunnen cumulatieve effecten optreden voor het nabij gelegen Natura 2000-gebied van de Waddenzee, wat zijn weerslag kan hebben op de ontwikkelingsruimte in de Eemshaven;
4. op het bestaande bestemmingsplan zijn vrijstellingen/ontheffingen verleend. Die vormen ook een reden voor de herziening van het bestemmingsplan. Immers zonder zicht op herziening mochten deze vrijstellingen destijds niet worden verleend.

Het vigerende bestemmingsplan dient daarnaast qua vorm en opzet gemoderniseerd te worden.

Indien het huidige bestemmingsplan leidt tot milieuknelpunten, wordt gekeken naar mogelijkheden om dit op te lossen. Twee zaken zijn hier van belang:

- zijn er voldoende waarborgen om het daadwerkelijk optreden van knelpunten te voorkomen, bijvoorbeeld in vergunningenregimes? Zo niet, kan dat er toe leiden, dat het bestemmingsplan deze waarborg moet bieden? Mogelijk betekent dit een (beperkte) inperking van flexibiliteit of bestemde mogelijkheden;
- wat het bestemmingsplan bestemt, is dat reëel? Dit is van belang met het oog op de 'uitvoerbaarheid' van het bestemmingsplan. Er zal dus worden verkend of hetgeen bestemd wordt, al dan niet onder voorwaarden, ook reëel en vergunbaar is. Het heeft immers geen nut bestemmingen, waarvan nu al duidelijk wordt dat die in een later stadium (vergunningverlening) niet uitvoerbaar zijn, op te nemen in het bestemmingsplan. Deze verkenning zal op een vrij hoog abstractieniveau gebeuren, omdat het bestemmingsplan niet in gaat op concrete activiteiten. De inzichten kunnen, bijvoorbeeld agenderend, helpen bij de toekomstige

2.2. Invulling van het bestemmingsplangebied

De oppervlakte van de Eemshaven, inclusief de havenbekkens, bedraagt 1.129 ha. Het netto oppervlak van industriegebied Eemshaven bedraagt in totaal 673 ha. Daarvan is het grootste gedeelte reeds in gebruik genomen: 408 ha is reeds uitgegeven terrein. Het resterende deel, 265 ha., is thans nog niet uitgegeven en beschikbaar voor bedrijfsvestiging. Van die 265 ha. is echter nog maar 181 ha netto uitgeefbaar. De resterende 84 ha is reservering uitgifte (terreinen die al wel het uitgifteproces zitten, maar feitelijk nog niet uitgegeven zijn).

Tabel 2.1 geeft een overzicht van de invulling van de Eemshaven.

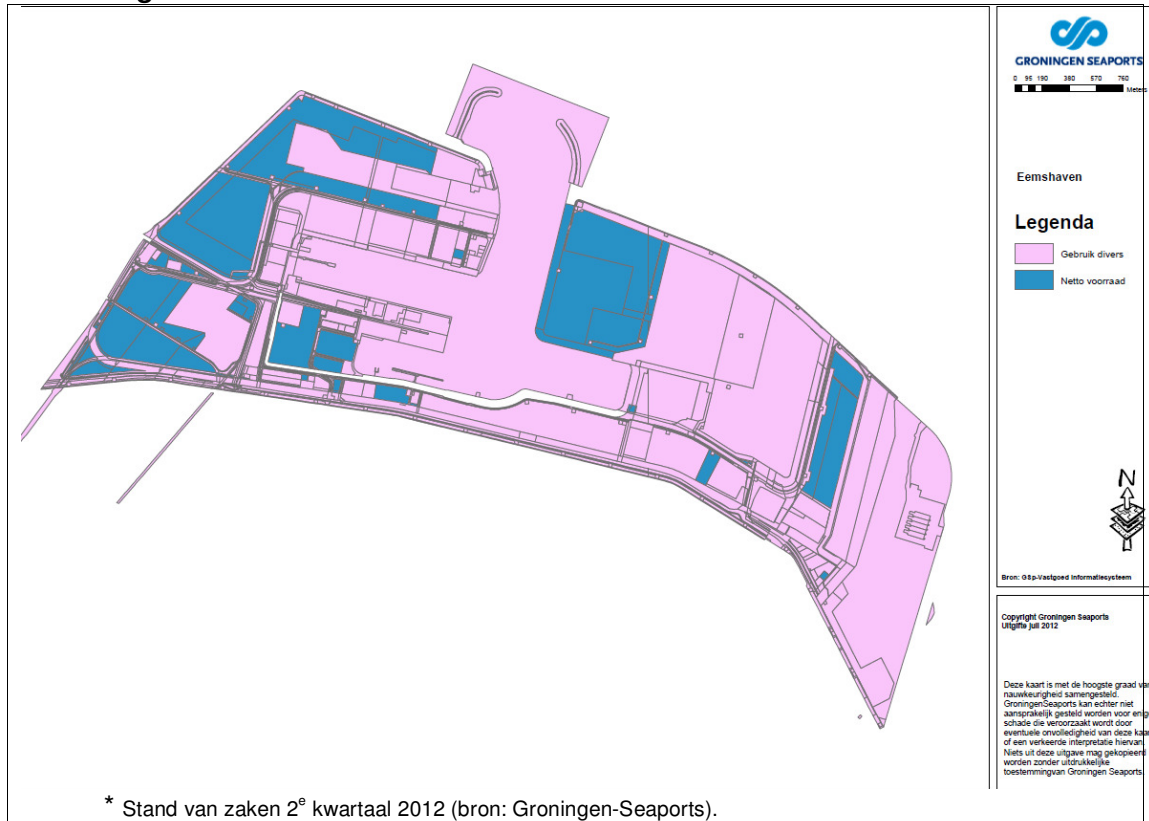
Tabel 2.1. Invulling Eemshaven (stand van zaken 2^e kwartaal 2012)

onderdeel	oppervlakte
Eemshaven totaal (inclusief havenbekkens)	1.129 ha
infrastructuur bestaand	354 ha
slibdepots	0 ha
derden (dijk Waterschap)	10 ha
niet regulier uitgeefbaar	21 ha
reservering (infra, k&l, uitgifte)	152 ha (waarvan uitgifte circa 84 ha)
exploitatie	3 ha
uitgegeven	408 ha
netto uitgeefbaar	181 ha

Bron: GSP, 2012.

De focus bij de actualisatie van het bestemmingsplan ligt voornamelijk op die gronden waar nog ruimte is voor nieuwe activiteiten. Dit betreft de in afbeelding 2.1 blauw gemarkeerde gronden in de westlob van de Eemshaven. Deze gronden zijn nog niet uitgegeven, verkocht of bebouwd. Daarnaast kan het gaan om bebouwde gronden die ruimte bieden aan nieuwe activiteiten.

Afbeelding 2.1. Netto voorraad Eemshaven

In bijlage III is de afbeelding op A3 weergegeven.

Flexibiliteit ten aanzien van nieuwvestiging

De gemeente beoogt met het nieuwe bestemmingsplan de nodige flexibiliteit ten aanzien van de vestiging van nieuwe activiteiten te kunnen bieden. Dit betekent dat in het bestemmingsplan geen concreet bedrijfsprogramma wordt opgenomen waarin vastligt welke categorie en welk type bedrijven zich waar op het terrein kan vestigen en hoe de verdeling daarvan over het beschikbare aantal hectares is. Wel moet het gaan om de vestiging van typen bedrijven die aansluiten bij de globale segmentering zoals aangegeven in het POP (zeehavengebonden bedrijven, zware industriële- of energiegerelateerde activiteiten m.u.v. kernenergie, zie daarvoor paragraaf 4.1).

3. UITGANGSSITUATIE

3.1. Huidige activiteiten Eemshaven

Bedrijfsactiviteiten

Op het zeehaventerrein van de Eemshaven zijn bedrijven gevestigd, die in meer of mindere mate gebonden zijn aan de zeehaven. Het betreft onder meer zeetransport, op- en overslag, industriële- en energieactiviteiten met omvangrijk bulktransport.

In de Westlob van de Eemshaven wordt een shortseahaven inclusief overslagterminal gerealiseerd. De terminal biedt faciliteiten voor de afhandeling van containers. Daarnaast is de eerste fase van de strategische opslag voor olie gerealiseerd (VOPAK). De Beatrixhaven is verlengd. De laatste verlenging van de Beatrixhaven is in afronding. Daarnaast is de bulkade in de Julianahaven recent verlengd.

Ook is de Wilhelminahaven, aan de oostzijde van Eemshaven, verlengd. De Oostlob van de Eemshaven is naast overslaghaven vooral in ontwikkeling als industrieterrein voor energiebedrijven. Er zijn meerdere (energie)bedrijven die grootschalige activiteiten ontplooiën in de Eemshaven, zoals NuoN en RWE in de Oostlob en VOPAK in de Westlob.

Op haven- en industrieterrein Eemshaven zijn verder bedrijven gevestigd met ruimtevragende en/of zware industriële activiteiten, zoals Theo Pouw Secundaire Bouwstoffen B.V. aan de zuidzijde van het terrein.

De in de Eemshaven gevestigde bedrijven staan weergegeven in afbeelding 3.1.

Afbeelding 3.1. Gevestigde bedrijven in de Eemshaven (2012)

3.2. Reeds gerealiseerde natuurcompensatie

Ter compensatie van de huidige industrie en logistieke activiteiten op haven- en industrieterrein Eemshaven is reeds een natuurcompensatiegebied in de haven zelf gerealiseerd. Deze natuurcompensatie (ten behoeve van de Groenknolorchis en de Waterspitsmuis) is in de vorm van een ecostrook aangelegd in de Oostlob. Deze ecostrook blijkt goed te functioneren. Inmiddels staan er honderden Groenknolorchissen. Dat zijn er veel meer dan ooit in de Eemshaven zijn waargenomen (bron: <http://www.burobakker.nl/Projecten/EcostrookEemshaven.aspx>).

Nuon en RWE hebben, in samenwerking met Groningen Seaports (GSP), vanwege de effecten van bouw van de energiecentrales van Nuon en RWE, ook buiten de Eemshaven een natuurcompensatie- en mitigatieproject gerealiseerd:

- in de Emmapolder is een binnendijs natuurgebied van circa 50 ha aangelegd. Voor de bepaling van de omvang van de compensatie en mitigatie is de 45 dB(A) geluidcontour van de bouwactiviteiten als uitgangspunt gehanteerd. De natuurwaarden binnen deze contour worden volledig gemitigeerd dan wel gecompenseerd. Het beheer van dat natuurterrein is inmiddels overgedragen aan Natuurmonumenten;
- aangrenzend aan dat binnendijs natuurgebied is ook circa 20 ha buitendijkse kwelder verworven, om ook daar een meer natuurgericht beheer mogelijk te maken. Het beheer van de buitendijkse gebieden is overgedragen aan Natuurmonumenten;
- de visrechten van de garnalenvissers in de Nederlandse Dollard zijn opgekocht, ten einde het gebied voortaan te vrijwaren van de effecten van de garnalenvisserij.

Nuon, RWE en GSP verrichten samen ook al enkele jaren een gezamenlijk monitoringsonderzoek. Naast gezamenlijke monitoring hebben de bedrijven een bedrijfsspecifieke monitoring uitgevoerd.

3.3. Relevante ontwikkelingen in studiegebied

Spoorlijn Roodeschool-Eemshaven naar de Borkumlijn

In de Westlob speelt de mogelijk toekomstige verlenging van de bestaande spoorlijn Roodeschool-Eemshaven naar de Borkumlijn. Dit betreft een spoorverbinding voor personenvervoer.

Uitbreiding Eemshaven Zuidoost

Voor de uitbreiding van de Eemshaven is een stedenbouwkundig plan opgesteld: uitbreiding "Zuidoost". Dat plan omvat ca. 210 ha. en is medio 2012 in een bestuurlijk overleg geaccordeerd. Momenteel wordt een procedure voor een bestemmingsplanwijziging doorlopen voor een deel van dat gebied: Eemshaven Zuidoost, fase 1. Het is een bestemmingsplan voor ca. 45 ha, bedoeld om de vestiging van een 2^e datacenter mogelijk te maken. Voor de resterende uitbreiding van de Eemshaven (ca. 170 ha) zal een afzonderlijke bestemmingsplanprocedure worden doorlopen. De gemeente Eemshaven heeft in het kader van dat bestemmingsplan de provincie Groningen verzocht om planologische medewerking te verlenen. De provincie Groningen heeft daarover reeds een principe-uitspraak gedaan en is bereid om medewerking te verlenen. Maar dat kan alleen op basis van een ontheffing van de regels van de provinciale omgevingsverordening.

Als het concept-bestemmingsplan of de concept ruimtelijke onderbouwing gereed is, dan zal de gemeente daartoe bij de provincie ontheffing aanvragen. De nog te verlenen ontheffing voor de uitbreiding van het zoekgebied voor het uitbreidingsgebied van de Eemshaven moet samen met het ontwerp bestemmingsplan Eemshaven Zuidoost (fase 1) ter inzage

worden gelegd. Dat ontwerp bestemmingsplan wordt begin 2013 opnieuw ter inzage gelegd.

MER Glastuinbouw

Het totale plangebied van de glastuinbouw heeft een omvang van circa 490 ha (bruto oppervlak). Over de gehele lengte van het plangebied zal een rechthoekig kassencomplex komen met een totale oppervlakte van circa 205 ha (netto). De totale oppervlakte glas bedraagt circa 160 ha. De kassen worden maximaal 8 m hoog, de overige bebouwing 15 m. Voor dit project loopt een aparte m.e.r.-procedure die gekoppeld is aan de bestemmingsplanprocedure.

De glastuinbouw biedt mogelijkheden voor uitwisseling van rest- en bijproducten, zoals restwarmte, CO₂ en afval (biomassa). Door de ontwikkelingen in de Eemshaven en het glastuinbouwgebied kunnen mogelijk cumulatieve effecten (geluid, licht) optreden voor het nabij gelegen Natura 2000-gebied van de Waddenzee.

De procedure voor het bestemmingsplan en het bijbehorende MER zijn nog lopende.

Verruiming vaargeul Eemshaven

Het doel van het project is het toegankelijk maken van de vaarweg naar de Eemshaven voor grotere schepen vanaf de Noordzee die horen bij de verwachte economische ontwikkelingen. Op 24 augustus 2011 heeft de Raad van State het Tracébesluit (TB) van de Vaargeul verruiming Eemshaven-Noordzee vernietigd, omdat een onderbouwing in het TB ontbreekt voor het wegvallen van een noodankerplaats voor bulkschepen. Daarnaast vindt de Raad van State dat nut en noodzaak van de verruiming van de vaargeul in een ander daglicht is komen te staan. Als gevolg van de vernietiging wordt momenteel opnieuw de OTB/MER-procedure doorlopen voor de verruiming van de vaarweg Eemshaven - Noordzee.

Buizenzone

De provincie Groningen wil een buizenzone realiseren tussen de bedrijventerreinen Eemshaven en Oosterhorn Delfzijl. De buizenzone is bedoeld om uitwisseling van stoffen tussen deze industriecomplexen mogelijk te maken en toekomstige buisleidingen voor het transport van gassen en vloeistoffen te bundelen. Om de buizenzone ruimtelijk mogelijk te maken wordt een provinciaal inpassingsplan opgesteld. Voor dit project wordt een aparte m.e.r.-procedure doorlopen.

Noord-West 380 KV (Eemshaven-Diemen)

De Noord-West 380 kV verbindt de Eemshaven via Ens met Diemen. Hoofddoel is het vergroten van de transportcapaciteit en daarmee het verhogen van de leveringszekerheid. Tussen Eemshaven en Ens ontstaat een nieuwe 380 kV verbinding waardoor er ook in het noorden een ringstructuur ontstaat. In de zomer van 2011 zijn de richtlijnen voor het milieueffectrapport voor het door de ministers van EL&I en van I&M op te stellen inpassingsplan vastgesteld. Vaststelling van het ontwerp-rijksinpassingsplan en het milieueffectrapport en terinzagelegging daarvan tezamen met alle benodigde ontwerpvergunningen is voorzien in 2013.

Rijksinpassingsplan kabels en leidingen door de Waddenzee

Het ministerie van EL&I stelt een rijksinpassingsplan op voor kabels en leidingen door de Waddenzee. Voor dit inpassingsplan wordt een plan-MER opgesteld. Doel van het plan-MER is te bepalen welk tracé of welke tracés voor alle kabels en pijpleidingen richting de Eemshaven (en Uithuizen) en welke technieken van aanleg (en onderhoud) het minst be-

lastend zijn voor de Waddenzee gezien vanuit de unieke natuurwaarden van de Waddenzee. Voor het MER kan gedacht worden aan de volgende initiatieven:

- Cobra-kabelverbinding (een onderzeese hoogspanningskabel tussen Nederland (Eemshaven) en Denemarken);
- gemini-kabel(s) (windparken);
- NorNed-2;
- NGT-leiding;
- een CO₂-pijpleiding;
- extra (aanlandings)kabels ten behoeve van wind op zee of ter verbinding van een werkeiland op zee met het vasteland;
- extra datakabel(s).

De meeste van de hierboven vermelde projecten zijn zogenaamde Rijkscoördinatie-regeling (RCR)-projecten. Dat wil zeggen dat de coördinatie ingevolge de Elektriciteitswet en de Gaswet in handen is van de Rijksoverheid. Voor vrijwel alle projecten is een m.e.r.-procedure noodzakelijk en staat het Rijk voor de taak om een inpassingsplan te maken.

Op dit moment is het zo dat initiatiefnemers per project een plan- en project-MER opstellen (indien het bestemmingsplan aangepast moet worden, wordt dit samen met het Rijk gedaan) om te bekijken wat de milieu-effecten zijn van het door hen gewenste project. Deze MER's bekijken de cumulatie van effecten van hun project met tot op dat moment bekende andere projecten.

4. BELEIDSKADER

In onderstaand hoofdstuk worden de beleidskaders beschreven, die van toepassing zijn op de Eemshaven. In het MER wordt een nadere analyse gegeven van het beleid per thema.

4.1. Rijksbeleid

Deltaprogramma Waddenzee (2011)

Het Deltaprogramma is het uitvoeringsprogramma van het Nationaal Waterplan op het gebied van zoetwatervoorziening en veiligheid. Het doel is om Nederland ook voor de volgende generaties te beschermen tegen hoogwater en te zorgen voor voldoende zoetwater. Het Deltaprogramma kent negen deelprogramma's waaronder het deelprogramma Waddengebied. Het deelprogramma Waddengebied richt zich op de Waddenzee, de Waddeneilanden, de Eems-Dollard en de kustzones van Fryslân, Groningen en Noord-Holland welke grenzen aan de Waddenzee en de Eems-Dollard.

Het Deltaprogramma Wadden heeft nog geen overzicht van mogelijke veiligheidsstrategieën. Deze worden in 2011 en 2012 uitgewerkt samen met een onderzoeksprogramma. Daarbij komen onder andere de volgende elementen in beeld: golfbelasting beperkende concepten, meerlaags veiligheid, aangepast bouwen, innovatieve waterkeringen en mogelijke strategieën die bijdragen aan het vermogen van het Waddensysteem om mee te groeien met de zeespiegel.

Nota Ruimte - Ruimte voor ontwikkeling (2006)

De Nota Ruimte bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Voor de Eemshaven is het zeehavenbeleid van belang, dat gericht is op versterking van de maatschappelijke meerwaarde van de zeehavens voor de Nederlandse economie. De ambitie daarbij is om de internationale concurrentiekracht van de zeehavens te verbeteren, binnen de randvoorwaarden van leefbaarheid en veiligheid. Het rijk investeert - indien noodzakelijk - primair in de maritieme toegang en de landzijdige ontsluiting van de zeehavens, waarbij investeringen voor de internationale concurrentiekracht voorrang krijgen.

De hoofddoelstelling van het nationaal ruimtelijk beleid voor de Waddenzee is de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012)

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft de Rijksoverheid haar visie op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040 en op de manier waarop zij hiermee om zal gaan.

In de SVIR wordt de Eemshaven genoemd als haven van nationale betekenis voor het goederenvervoer over water. Om de groei van goederenstromen veilig te kunnen verwerken wordt gewezen op het belang van ruimte voor de havens zelf, goede doorstroming op de achterlandverbindingen en het borgen van de veiligheid op vaarwegen. Tevens is de Eemshaven in de SVIR aangemerkt als uitbreidingsgebied voor elektriciteitsvoorziening en valt het gebied binnen de zone die is aangeduid als 'Kansrijk gebied voor windenergie'. In dit kader wijst het Rijk in het SVIR windenergiegebied 'Eemshaven' aan.

Zeehavens als draaischijven naar duurzaamheid - beleidsbrief duurzame zeehavens (2008)

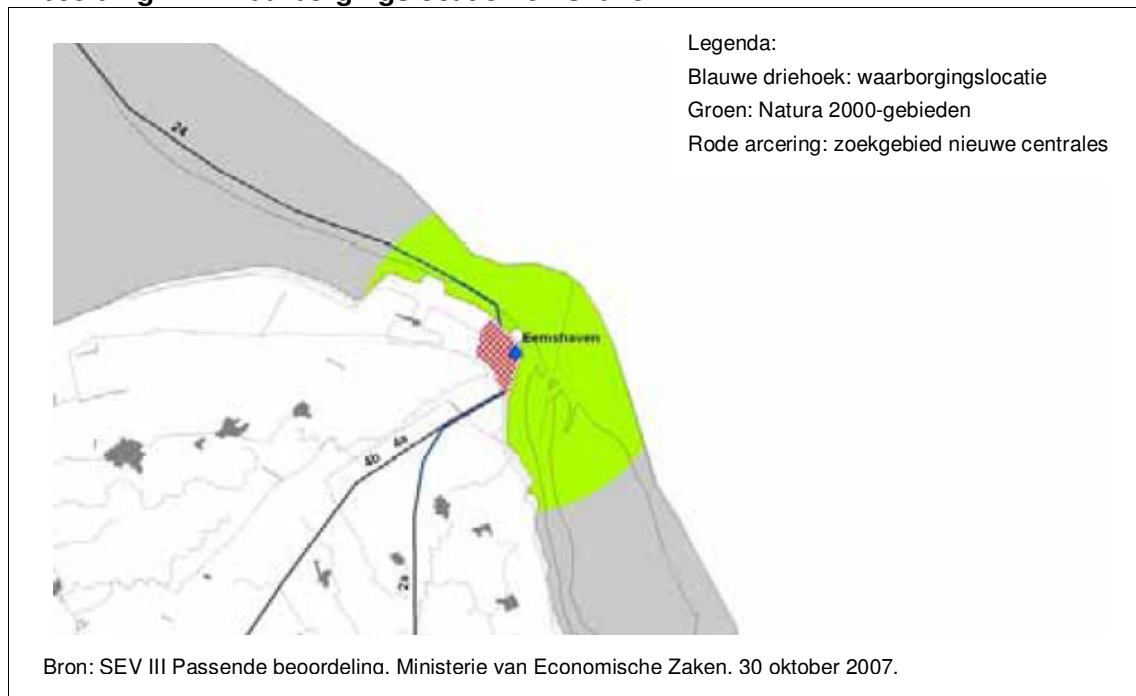
In deze beleidsbrief staat, dat de Nederlandse zeehavens wereldwijd tot de top moeten behoren in de kwaliteit van hun dienstverlening. Een duurzame havenontwikkeling is daarbij

een noodzakelijke voorwaarde. Daarom werkt de rijksoverheid de komende jaren samen met de centrale overheden, havenbeheerders, havengerelateerde bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke groeperingen verder aan de verduurzaming van de Nederlandse zeehavens. Focus van deze inzet zijn de volgende vijf thema's voor verduurzaming: luchtkwaliteit; energie, CO₂ en reststromen; ruimtegebruik; natuurbehoud en -ontwikkeling; waterkwaliteit en -beheer. Concreet om de ontwikkeling van het energiecluster in Groningen (Energy Valley) mogelijk te maken, zet het rijk zich in voor een goede zeezijdige bereikbaarheid van de Eemshaven.

Waarborgingsbeleid (1986)

Op de Eemshaven is het Waarborgingsbeleid van toepassing. Dit betekent dat in de Eemshaven geen ruimtelijke ontwikkelingen mogen plaatsvinden, die de eventuele komst van een kernenergiecentrale ernstig belemmeren. De gemeente tekent hier nadrukkelijk bij aan dat er geen bestuurlijk draagvlak bestaat om een kerncentrale in de Eemshaven toe te staan. In afbeelding 4.1 is het zoekgebied voor nieuwe centrales aangegeven doormiddel van de rode arcering. Het SEV III geeft geen nauwkeurig gedefinieerde begrenzing van zoekgebieden en vestigingsplaats.

Afbeelding 4.1. Waarborgingslocatie Eemshaven

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden (Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten) in Nederland. De Natura 2000-gebieden bestaan uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. De Eemshaven grenst direct aan het Natura 2000-gebied Waddenzee.

De instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied de Waddenzee zijn opgesteld. Hierin staat omschreven wat de doelen zijn met betrekking tot de oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen. Ook worden beheerplannen opgesteld om te zorgen dat de instandhoudingsdoelen worden bereikt.

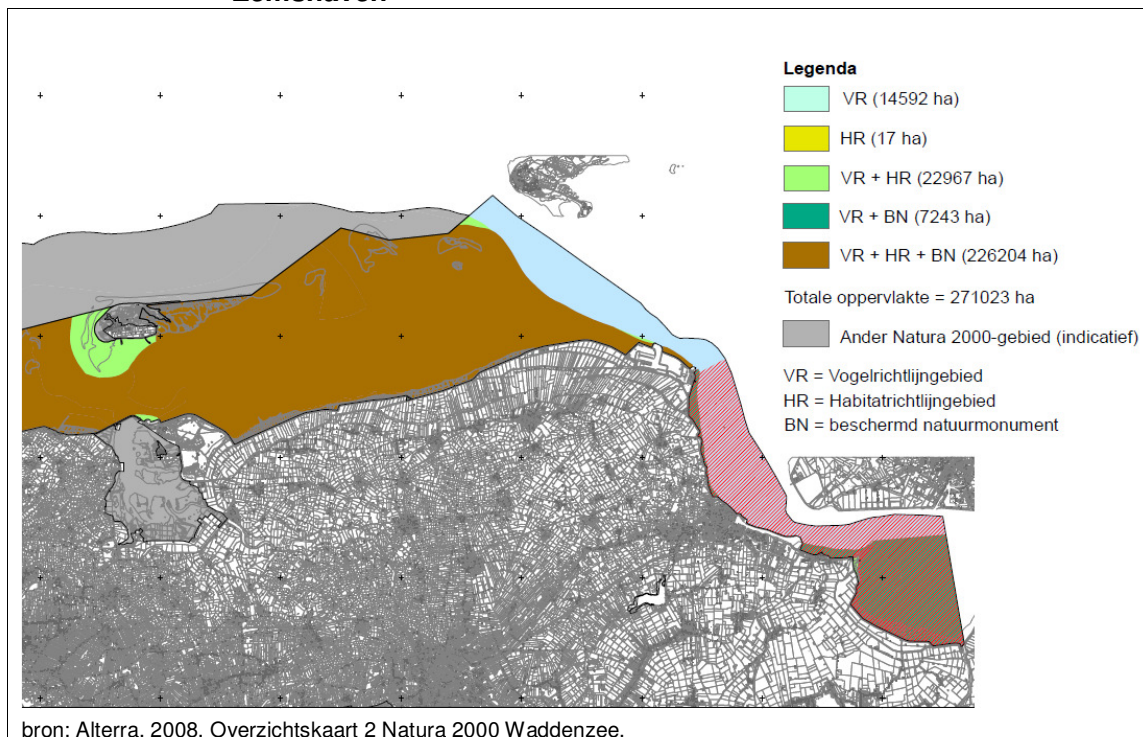
Nieuwe ontwikkelingen mogen geen negatief effect hebben op het de instandhoudingsdoelen. Indien op basis van een voortoets significante effecten op de instandhoudingsdoelen niet uitgesloten kunnen worden, is een Passende Beoordeling noodzakelijk.

De Natuurbeschermingswet 1998 legt de rol van bevoegd gezag voor verlening van Nb-wetvergunningen bij de provincies. In sommige gevallen blijft het Ministerie van EL&I bevoegd gezag, bijvoorbeeld bij afvalwaterlozingen op de Waddenzee.

In de Natuurbeschermingswet artikel 19 lid j wordt aangegeven, dat bij het vaststellen van nieuwe plannen, zoals een bestemmingsplan, rekening moet worden gehouden met Natura 2000-doelen. De passende beoordeling van deze plannen maakt deel uit van de ter zake van die plannen voorgeschreven milieueffectrapportage. In dit geval wordt de passende beoordeling opgenomen in het op te stellen MER behorende bij het geactualiseerde bestemmingsplan.

Het Natura 2000-gebied Waddenzee is in 2007 in het estuarium van de Eems-Dollard met 4.153 ha uitgebreid. Hetzelfde gebied zal op korte termijn ook door Duitsland worden aangemeld. Het gebied is namelijk gelegen in het deel van het estuarium waarop beide landen aanspraak maken. De Waddenzee is op 26 februari 2009 door de minister van LNV (nu EL&I) definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. Onderstaande afbeelding geeft een overzicht van het Natura 2000-gebied Waddenzee in Nederland in nabijheid van de Eemshaven.

Afbeelding 4.2. Natura 2000-gebied Waddenzee in Nederland in nabijheid van de Eemshaven

In de bredere omgeving van het projectgebied zijn diverse andere Natura 2000-gebieden gelegen, te weten Natura 2000-gebied Dollard. Laatstgenoemd gebied betreft een nog aan te wijzen Nederlands-Duits Natura-2000 gebied. Daarnaast is ook een aantal Nederlandse Waddeneilanden van belang als Natura 2000-gebied (Duinen Ameland en Duinen Schiermonnikoog). De Oost-Friese Waddeneilanden zijn niet apart als Natura 2000-gebied aan-

gewezen, maar maken onderdeel uit van het Duitse Natura 2000-gebied Niedersächsisches Wattenmeer.

Planologisch Kern Besluit Waddenzee (2007)

De Derde Nota Waddenzee (Planologische Kernbeslissing (PKB) Waddenzee) is het ruimtelijke plan voor het beheer van het Waddengebied. De Derde Nota Waddenzee bevat een visie op wat, waar, wel en niet mag in het Waddengebied voor de periode tot circa 2030. Het beleid voor de Waddenzee geldt voor een periode van 2007 - 2017.

Onder het waddengebied wordt verstaan de Waddenzee, de Waddeneilanden, de zeegaten tussen de eilanden, de Noordzeekustzone tot drie zeemijl uit de kust, alsmede het grondgebied van de aan de Waddenzee grenzende vastelandsgemeenten.

De hoofddoelstelling voor de Waddenzee is de duurzame bescherming en ontwikkeling als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap.

Het PKB Waddenzee eist dat er geen bebouwing in de Waddenzee wordt opgericht of geplaatst. Tevens eist het PKB dat nieuwe bebouwing in de nabijheid van de Waddenzee alleen mag plaatsvinden binnen de randvoorwaarden van het nationaal ruimtelijk beleid, en dient qua hoogte aan te sluiten bij de bestaande bebouwing en daar waar het gaat om bebouwing in het buitengebied, te passen bij de aard van het landschap.

Een uitzondering op de hoogtebepaling wordt gemaakt voor de havengerelateerde en stedelijke bebouwing in Den Helder, Harlingen, Delfzijl en de Eemshaven. Ook voor deze uitzonderingen geldt dat nieuwe bebouwing zoveel mogelijk moet worden ingepast in de bestaande skyline. Daarnaast wordt er gestreefd om verstoring van de nachtelijke duisternis door grootschalige lichthinder te voorkomen.

Ten slotte, voor de vaargeul vanaf de Noordzee naar de Eemshaven kan in uitzondering op de vastgestelde streefdieptes/normering tot verdere verdieping worden overgegaan, onder de voorwaarde dat dit past binnen het afwegingskader van de PKB. Er is daartoe al een Tracébesluit genomen over de vaarwegverruiming in de Eems. De Raad van State heeft dat besluit weliswaar vernietigd, maar binnen afzienbare tijd wordt een nieuw besluit verwacht.

Gemeenschappelijke verklaring (2012)

De gemeenschappelijke verklaring betreft een verklaring over economische samenwerking tussen de Deutsche-Nederlandische Parlementariërgroep van de Deutsche Bundestag en de Contactgroep Duitsland van de Tweede Kamer der Staten Generaal. Deze verklaring is op 15 maart 2012 tijdens een gezamenlijke vergadering van de beide parlementariërgroepen aangenomen. In de gemeenschappelijke verklaring zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van economische betrekkingen tussen beide landen. In de verklaring staat onder meer dat grensoverschrijdende vraagstukken op een wijze beslecht dienen te worden, zoals goede burens deze beslechten en dat bedrijvigheid en investeringen in het gebied van de Eemsmonding aan Nederlandse en Duitse zijde planningszekerheid vereisen.

4.2. Beleid Groningen Seaports

Groningen Seaports richt zich op groei, waarbij clustervorming een belangrijke opgave is om gewenste duurzaamheid in de havens en industriegebieden vorm te geven. Daar hoort bij verwerking, hergebruik, opvang, opslag, overslag, assemblage, dienstverlening en transport en logistiek in de sectoren energie (inclusief offshore wind), agribusiness en recycling, bijbehorende (toe)leveranciers en havengebonden bedrijvigheid (hieronder valt o.a.

short-sea activiteiten en roll on-roll off). GSP streeft naar co-siting, en ketenvorming om de clusters te versterken.

Havenvisie 2030 (2012)

GSP heeft een Havenvisie 2030 vastgesteld, ook wel groene havenvisie genoemd. In deze visie zijn ambities geformuleerd voor een duurzame economische ontwikkeling in de Eemsregio. Kansen op het gebied van duurzaamheid liggen onder meer in hergebruik, warmte- en CO₂ uitwisseling, et cetera. Of in de actualisatie van het bestemmingsplan concrete duurzaamheidsmaatregelen worden opgenomen en welke dat dan zijn dient door het bevoegd gezag te worden meegenomen in de besluitvorming rondom het nieuwe bestemmingsplan.

Havenbeheersverordening (2012)

In de havenbeheersverordening stelt GSP als havenbeheerder regels met betrekking tot het gebruik van het water in de Eemshaven. In de verordening zijn ook regels opgenomen voor de orde, de veiligheid en het milieu van de Eemshaven en de omgeving van de haven.

4.3. Provinciaal beleid

Omgevingsplan 2009 - 2013 provincie Groningen (2009)

Het omgevingsplan 2009 - 2013 (POP) bevat een visie op een duurzame ontwikkeling van Groningen voor de periode tot circa 2030 en vormt daarmee het ontwikkelingskader en een basis voor uitvoeringsprogrammering en financiering. Daarnaast vormt het omgevingsplan het kader voor de toetsing van bestemmings-, beheers- en inrichtingsplannen en vergunningverlening voor de periode 2009 - 2013.

In het POP is aangegeven, dat er wordt gestreefd naar een goed ingericht en verzorgd landschap met duurzaam behoud van de kernkarakteristieken. Daarvoor zijn nodig:

- behoud en versterking van karakter, diversiteit en belevingswaarde van landschap;
- behoud en versterking van de cultuurhistorische, ecologische, archeologische en aardkundige waarden van het landschap;
- toevoegen van kwaliteit aan het landschap bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Bovenstaande houdt in dat bij nieuwe ingrepen in het landschap het streekeigen karakter van het gebied als vertrekpunt moet worden genomen. Bij grootschalige ontwikkelingen van provinciaal belang, zoals de aanleg van nieuwe infrastructuur en bedrijventerreinen, moet vanaf het begin van de planvorming rekening worden gehouden met landschappelijke karakteristieken. In het POP wordt het zodoende als een provinciaal belang gezien dat gemeenten in hun plannen inzichtelijk maken uit welke bovenliggende stedenbouwkundige en landschappelijke visie de gemaakte keuzen voortvloeien en welke beeldkwaliteit wordt beoogd.

In het omgevingsplan wordt de Eemshaven aanbevolen als bedrijventerrein voor de vestiging van bedrijven die met belangrijke hoeveelheden gevaarlijke stoffen veiligheidsrisico's in hun directe omgeving en langs de aan- en afvoerroutes kunnen veroorzaken. Daarnaast is de Eemshaven aangewezen als gebied voor concentratie van glastuinbouw en windenergie. Hierbij zijn tevens de in het Omgevingsplan verwoorde ambities met betrekking tot windenergie en glastuinbouw van belang.

In het omgevingsplan worden ook ambities verwoord over het beleid betreffende buizenzones met betrekking tot natuur en het waddengebied. Om negatieve effecten op het ecosysteem van de Waddenzee te voorkomen, wordt in het Omgevingsplan de voorkeur gegeven

aan bundeling van buisleidingen voor gas, olie, elektriciteit en telecommunicatie. Ten behoeve daarvan is een aantal leidingstroken aangewezen in het Omgevingsplan.

Door de verwachte groei in de energie- en chemiesector in het industriële havengebied Eemshaven zal de infrastructuur moeten worden uitgebreid. De te ondiepe vaargeul naar de Eemshaven beperkt de groeimogelijkheden van de Eemshaven, daarom wordt ernaar gestreefd om ook dit knelpunt op te lossen. Ter bescherming van de weidsheid en openheid van het Waddengebied wordt er gestreefd naar bundeling van de ontwikkelingen in de Eemshaven met aandacht voor de skyline van de Eemshaven.

Het zeehaventerrein Eemshaven is in het POP aangemerkt als bovenregionaal bedrijventerrein. Het POP zet voor de Eemshaven in op de volgende globale segmentering van bedrijvigheid: 'De Eemshaven krijgt in eerste instantie een functie toegekend voor bedrijven die in zekere mate gebonden zijn aan een zeehaven, zoals scheepsbouw, zeetransport, op- en overslag en industriële- en energieactiviteiten met omvangrijk bulktransport. Daarnaast biedt het haventerreinen ook goede vestigingsmogelijkheden voor ruimtevragende en/of zware industriële activiteiten die niet direct afhankelijk zijn van zeetransport. De Eemshaven is naast overslaghaven vooral in ontwikkeling als energiehaven'. Deze globale segmentering is richtinggevend in het overleg tussen provincie met gemeenten en andere partijen.

Provinciale Omgevingsverordening 2009-2013 (2009)

De Provinciale Omgevingsverordening 2009 - 2013 (POV) is opgesteld om het omgevingsbeleid uit het Provinciaal Omgevingsplan goed te kunnen uitvoeren en te handhaven. De Provinciale Omgevingsverordening bevat onder meer regels over de ruimtelijke ordening. Deze regels gaan over de inrichting van de ruimte binnen de provincie, waaronder bedrijventerreinen, en daarmee over de leefomgeving van de inwoners van Groningen. De regels voor bedrijventerrein zijn opgenomen in artikel 4.9 van de provinciale omgevingsverordening. Andere relevante bepalingen uit de provinciale omgevingsverordening betreffen artikel 4.5 ruimtelijke kwaliteit, artikel 4.6 energiebesparing en duurzame ontwikkeling, artikel 4.10 waterkeringszone, artikel 4.13 windturbines, artikel 4.14 reclamemasten, artikel 4.16 radioactief afval, gevaarlijk afval en kerncentrales, artikel 4.17 reserveringszones voor (energie-)infrastructuur, artikel 4.31 ecologische hoofdstructuur en robuuste verbindingsszones en artikel 4.51 rechtstreeks werkende regels. Beleid Waterschap Noorderzijlvest.

Binnen het plangebied Eemshaven moet rekening worden gehouden met een versterking van de primaire waterkering. Daarvoor is het van belang rekening te houden met een waterkeringszone. De waterkeringszones en de daarvoor geldende regels zijn vastgelegd in de provinciale omgevingsverordening.

Daarnaast is er een waterstructuurplan in voorbereiding voor de Eemshaven en directe omgeving. In dit plan wordt onder meer de waterafvoer en -berging nader geregeld. Het bestemmingsplan zal met de relevante uitkomsten rekening houden.

In het MER worden daarnaast de relevante resultaten uit de watertoets meegenomen.

4.4. Gemeentelijk beleid

Bestemmingsplan Buitengebied-Noord/Eemshaven (1993)

De bestemming van het Eemshaventerrein is geregeld in het bestemmingsplan Buitengebied Noord (Eemshaven). Dit plan is vastgesteld op 27 mei 1993 en goedgekeurd op 18 januari 1994. Het gebied is voorzien van de bestemming industrieterrein. De betreffende gronden zijn bestemd voor: industriële activiteiten, nutsbedrijven, transportbedrijven en op-

en overslagbedrijven, met bijbehorende bouwwerken, voorzieningen en terreinen. In 2010 is het geactualiseerde bestemmingsplan Buitengebied vastgesteld. In dat bestemmingsplan is het terrein van de Eemshaven buiten beschouwing gelaten.

In het bestemmingsplan van 1993 is bepaald dat nieuwe ontwikkelingen goed in het landschap moeten worden ingepast. De herkenbare ruimtelijke kwaliteiten (dijken, oude maren, verkaveling en open polders) dienen waar mogelijk in stand te worden gehouden.

Het vigerende bestemmingsplan besteedt veel aandacht aan prominente functies in het buitengebied zoals landbouw en natuur. Daarnaast wordt afzonderlijk aandacht besteed aan de onder- en bovengrondse energie-infrastructuur en het windmolenpark. De Eemshaven wordt in het beleid van de hogere overheden gezien als een zeehavenindustriegebied waar stuwende bovenregionale bedrijvigheid welkom is, evenals overige bedrijvigheid die met name zeehavengebonden is. Landschapsbouw wordt bevorderd om de landschappelijke inpassing van industriële bebouwing mogelijk te maken en om de waarden van de nabijgelegen Waddenzee goed te beschermen. De stormachtige ontwikkelingen van de laatste jaren werden niet voorzien in het bestemmingsplan en het plan kende een ruime regeling ten aanzien van nieuwe bedrijfsactiviteiten.

In de uitgangspunten van het bestemmingsplan staat beschreven, dat de gemeente Eemsmond de mogelijkheid heeft om nadere sturing te geven aan de invulling van het bedrijventerrein. De gemeente Eemsmond heeft de bevoegdheid om bedrijven, die een risico zijn voor de waarden van de Waddenzee, te kunnen uitsluiten. De bedrijven, die uitgesloten kunnen worden door de gemeente, zijn in de voorschriften van het bestemmingsplan nader omschreven.

Een dergelijke risicobenadering maakt inmiddels deel uit van de m.e.r.-procedure, maar het huidige bestemmingsplan verwijst slechts summier naar m.e.r.-procedures. Risicobedrijven dienden via de route van een planherziening (artikel 19 WRO) beoordeeld te worden. Deze route is voor tal van bedrijven in de Eemshaven inmiddels gevolgd. Voor de overige bedrijven is gewerkt met bedrijfscategorieën.

In het vigerende bestemmingsplan zijn, in verband met het beperken van het risico op planschade, de volgende hoogten opgenomen:

- gebouwen: 50 m;
- bouwwerken, zijnde geen gebouwen: 65 m.

In het verleden zijn, vooral via de artikel 19-procedure, ook andere bouwhoogtes toegestaan. Voor de Eemscentrale van Electrabel geldt een bouwhoogte van 120 m (voor de schoorstenen) en voor voorzieningen voor straalverbindingen een hoogte van 80 m. Voor 3MW en 6 MW windturbines is een ashoogte toegestaan van respectievelijk 100 m en 117 m. Ook voor recente projecten, zoals bij de centrales van Nuon en RWE, zijn grotere bouwhoogten toegestaan. Deze verleende vrijstellingen zullen verankerd worden in het nieuwe bestemmingplan.

Milieubeleidsplan gemeente Eemsmond (2008 - 2012)

De Eemshaven zorgt voor milieubelasting, maar tot op heden leidt dit niet tot overschrijding van de normen. Dit wil de gemeente Eemsmond behouden. De gemeente Eemsmond wil dat de Eemshaven zich kan blijven ontwikkelen. De nieuwe ontwikkelingen in de Eemshaven moeten zo duurzaam mogelijk zijn. De gemeente Eemsmond stimuleert duurzaamheid en milieu. Ten eerste door integrale 'milieusturing' bij de ontwikkeling van Eemshaven om zo optimaal mogelijk gebruik maken van de beschikbare milieuruimte. Ten tweede, door het stimuleren van de Eemshaven om een haven te worden, die zich ontwikkelt als een

producent van schone en duurzame energie. Ten derde, door het stimuleren van een structurele inpassing van duurzaamheidsaspecten, zoals afval, mobiliteit en groen.

Beleidsplan Economie Gemeente Eemsmond (2011)

In 2011 is het Beleidsplan Economie 2012 - 2016 vastgesteld. Het beleidsplan richt zich op het ontwikkelen van economische activiteiten in de gemeente Eemsmond en in de Eemshaven. In het beleidsplan is speciale aandacht voor de economische spin-off voor MKB bedrijven uit de gemeente. Voor de uitvoering van de maatregelen is een uitvoeringsmatrix opgesteld voor de gehele beleidsperiode. Het beleidsplan is tevens input voor de economische visie van het EZ Bureau Eemsdelta.

Strategische Visie Eemsmond (2002)

De Eemshaven is van grote invloed op het landschap, het leven en de werkgelegenheid van de gemeente Eemsmond. De gemeente Eemsmond kent daardoor twee werelden. De rust van het karakteristieke dorpenlandschap en de dynamiek van de Eemshaven. In 2002 kon nog niet worden voorzien, dat de haven zich zo sterk in een bepaalde richting (energiehaven) zou gaan ontwikkelen.

De visie van de gemeente Eemsmond is om een sterke haven te ontwikkelen, daarom is de versterking van de economische kernzone van de Eemshaven een beleidsspeerpunt. De gemeente zet in op de marketing van de Eemshaven en het voldoen aan randvoorwaarden om de haven aantrekkelijk te maken als vestigingsplaats en nationale doorvoerhaven. Om dit te ondersteunen wordt de bereikbaarheid van de Eemshaven geoptimaliseerd en de arbeidsmarkt gestimuleerd, om te voldoen aan de mogelijke vraag.

De Eemshaven is een modern industriegebied met bovenmaatse bebouwing en windmolens. Vanwege het belang van recreatie wil de gemeente de haven ook aantrekkelijk houden voor recreanten door het maken van recreatieve routes en recreatieve plekken, zoals strandjes, een (toeristische) spoorlijn en boottochten. Deze routes en plekken mogen bestaande ontwikkelingen in de Eemshaven niet hinderen.

Ontwikkelingsperspectief platteland en dorpen Eemsdelta (2011)

De gemeente Eemsond en de gemeente Loppersum hebben ontwikkelingsperspectief opgesteld voor het landelijk gebied. De visie valt onder de gemeenschappelijke paraplu van de regionale afspraken. De regionale afspraken zijn op hoofdlijnen neergelegd in het Bestuursakkoord Eemsdelta dat de deelnemende gemeenten en de provincie Groningen met elkaar hebben afgesloten (26 juni 2008). De hoofdlijnen van het beleid in het ontwikkelingsperspectief zijn:

1. dynamiek in het gebied behouden en mogelijk maken
Stimuleren van initiatieven in het gebied die aansluiten op het ruimtelijke en functionele beleid, door flexibel mee te denken en medewerking te verlenen aan dergelijke plannen. De ontwikkelingsrichting van de Eemshaven verbreden. Hierbij worden betrokken: 'Energyport', de haven, de bedrijvigheid, agrificatie, glastuinbouw, energieopwekking, energie-uitwisseling en daarnaast met nadruk ook de recreatieve aspecten van de Eemshaven, zowel specifiek gericht op de Eemshaven als bij bezoeken van/aan het eiland Borkum en lokale cultuur- of natuurrecreatie;
2. landbouw speerpunt voor het landelijk gebied
Accommoderen van ontwikkelingen in de landbouw: zowel schaalvergroting als verdieping van agrarische activiteiten (biobased economy) alsook verbreding met niet-agrarische activiteiten die aansluiten bij onder andere recreatie en natuurbeheer;
3. fijn leven op het platteland
Versterken van routenetwerken, zowel voor fietsen, wandelen als voor kleinschalige vaarrecreatie. De verbondenheid van dorpen met hun landelijke omgeving versterken

in het dagelijkse leven, zowel ruimtelijk als functioneel: van dorpsommetje, cultuurhistorie tot onderwijs.

Ontwikkelingsvisie Eemsdelta

Op dit moment wordt een ruimtelijke Ontwikkelingsvisie Eemsdelta opgesteld in samenwerking tussen de vier samenwerkende gemeenten Delfzijl, Appingedam, Eemsmond en Loppersum (DEAL-gemeenten) en de provincie Groningen. In de lange termijn visie worden integrale keuzes over ontwikkelingsrichtingen op het gebied van economie, bevolkingsontwikkeling, klimaatverandering, energietransitie en de ruimtelijke kwaliteit tot 2030 voorbereid. De visie zal de basis vormen voor een intergemeentelijk structuurplan op basis van de nieuwe wet RO. Als de visie gereed is wordt deze betrokken bij het opstellen van het MER.

Economische visie Eemsdelta 2030 (2012)

In april 2012 is het EZ Bureau Eemsdelta van start gegaan. Het hoofddoel van het EZ Bureau Eemsdelta is om de economische ontwikkeling te stimuleren met een continue focus op de ontwikkeling van de arbeidsmarkt en de infrastructuur. Het EZ Bureau heeft een visie op de economische ontwikkelingen in de Eemsdelta opgesteld. Deze visie dient eveneens als bouwsteen voor de Ontwikkelingsvisie Eemsdelta. De visie is gericht op de economische structuurkenmerken, arbeidsmarkt en infrastructuur. De visie onderscheidt als belangrijkste thema's energie, chemie, havens en logistiek, agrocluster/agribusiness, industriële dienstverlening, recycling en zorg en welzijn. Deze thema's zijn grotendeels ook van belang voor de Eemshaven.

Per thema wordt aangegeven waarop wordt ingezet door de DEAL-gemeenten. De volgende ontwikkelingen zijn onder andere belangrijke voor de Eemshaven:

- verbeteren van doorstroming op de autowegen naar Delfzijl en Eemshaven;
- in beeld brengen van de op- en overslagmogelijkheden van de binnenhaven door uitbreiding van de kade en verruiming van de huidige regelgeving;
- in kaart brengen van goederenstromen met een potentie voor de Eemsdelta en op basis hiervan acquisitie inzetten op de meest kansrijke mogelijkheden;
- positioneren van het glastuingebied door de verbinding met de Eemshaven te benadrukken als leverancier van energie en restwarmte;
- vestiging van energie-intensieve bedrijvigheid nabij de Eemshaven en Oosterhorn-Delfzijl en de ontsluiting daarvan door utilitaire koppelingen;
- de bestaande afspraken met de energiebedrijven RWE/Essent, NUON en Eemsmond Energie over de ontwikkeling van hun centrales in de Eemshaven worden gerespecteerd;
- gezamenlijk ontwikkelen van infrastructuur, zoals de buizenzone Eemshaven - Delfzijl.

Actualisatie bestemmingsplannen gemeente Delfzijl

In het kader van de actualisatie van alle bestemmingsplannen worden voor de gemeente Delfzijl een aantal nieuwe bestemmingsplannen voorbereid waarvan er drie mogelijk relevant zijn voor de actualisatie van het bestemmingsplan Eemshaven, te weten:

- bestemmingsplan Oosterhorn;
- bestemmingsplan Buitengebied Noord;
- bestemmingsplan Buitengebied-Zuid.

Bestemmingsplan Oosterhorn

Oosterhorn is een bedrijventerrein voor zware industrie en havengebonden activiteiten. Het industrieterrein Oosterhorn is gelegen aan de zuidoostelijke kant van Delfzijl en wordt in het noorden begrensd door de Eems. Het plangebied grenst aan Natura 2000-gebied Waddenzee en ligt nabijheid van een aantal andere beschermde natuurgebieden rondom de

Eems-Dollard. Een deel van het terrein is reeds ingevuld met bedrijven en infrastructuur. Voor het gehele terrein zijn verschillende (sterk) verouderde planologische regelingen uit, hoofdzakelijk, de jaren vijftig en zestig van toepassing.

Dit bestemmingsplan wordt geactualiseerd. Het doel van de actualisatie is:

- het bieden van voldoende ruimte voor zware industrie en havengebonden activiteiten;
- goede mogelijkheden voor de overige reeds gevestigde bedrijven op Oosterhorn;
- het bieden van ruimte voor nieuwvestiging.

De lessen die getrokken kunnen worden uit het Toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. inzake het herziene milieueffectrapport voor Oosterhorn (rapportnummer 1685–192), zullen ook in het MER en de Passende Beoordeling voor dit project ter harte worden genomen.

Bestemmingsplan Buitengebied-Noord en Bestemmingsplan Buitengebied-Zuid

De bestemmingsplannen voor het buitengebied van Delfzijl zijn mogelijk van belang voor het te actualiseren bestemmingsplan Eemshaven in verband met stikstofdepositie.

Het bestemmingsplan 'Buitengebied-Noord' heeft betrekking op het noordelijke deel van het buitengebied van de gemeente, het gebied buiten de dorpen ten noorden van de spoorlijn Delfzijl - Groningen. Het Bestemmingsplan Buitengebied-Zuid heeft betrekking op het zuidelijke deel van het buitengebied van de gemeente Delfzijl. Het plangebied omvat het landelijk gebied buiten de kernen.

Nota gebiedsgericht bodembeheer voor de Eemshaven en industriegebieden te Delfzijl

Deze beleidsnota van de gemeente Eemsmond gaat over het hergebruiken van grond en (zoute) baggerspecie in de betreffende gebieden. Het beoogde effect is het faciliteren en stimuleren van (her)gebruik van grond en (zoute) baggerspecie op de landbodem in Eemshaven en industriegebieden Delfzijl. Zo wordt grondverzet duurzamer omdat meer grond en baggerspecie in hetzelfde gebied gebruikt worden en minder grondtransport nodig is.

In de nota bodembeheer zijn de normen (lokale maximale waarden) vastgelegd die gebruikt worden voor het (her)-gebruik van grond en baggerspecie. Naast de lokale maximale waarden, is in de nota bodembeheer beschreven welke aandachtspunten er gelden bij hergebruik van grond en baggerspecie.

5. WENSEN VAN DE BESTAANDE PARTIJEN

5.1. Inleiding

De wensen van bestaande partijen in de Eemshaven zijn geïnterpreteerd. Bij de actualisatie van het bestemmingsplan Eemshaven wordt waar mogelijk rekening gehouden met deze wensen. Onderhavig hoofdstuk gaat in op de geïnterpreteerde wensen.

5.2. Bedrijven

Aan bestaande bedrijven is bij de start van het plantraject van de bestemmingsplanherziening, gevraagd om hun wensen kenbaar te maken, zodat daar bij het op te stellen bestemmingsplan rekening mee kan worden gehouden. Daarbij ging het vooral om wensen die betrekking hadden op uitbreiding of (her)investeringen. Een aantal bedrijven heeft gereageerd. Daaruit is naar voren gekomen, dat de huidige wensen passen binnen het huidige bestemmingsplan. Daarnaast zijn met de grote energiebedrijven op afroep gesprekken gevoerd. Hierbij heeft Nuon gemeld de verleende vrijstellingen van onder andere bouwhoogten in het plan opgenomen te willen zien.

Voor de bouw van de huidige centrales zijn de procedures inmiddels doorlopen. Veel vergunningen zijn inmiddels verleend en zijn heldere afspraken gemaakt voor (gezamenlijke) compensatie. Verder leven nog vragen over de wijze waarop CO₂-transport vorm krijgt, de stikstofproblematiek wordt geregeld en afval- en reststoffen worden getransporteerd en verwerkt. Nuon wenst voor de periode na 2020 de mogelijkheid te behouden om vergassing te kunnen toepassen. Daarbij wordt opgemerkt dat de door de markt ingebrachte wensen een momentopname zijn. Als gevolg van bedrijfsontwikkelingen, economische ontwikkelingen et cetera fluctueren wensen van bedrijven.

5.3. Groningen Seaports

Het belang van Groningen Seaports bij het nieuw op te stellen bestemmingsplan is, dat voor de nog uit te geven gronden maximale flexibiliteit wordt geboden voor (havengerelateerde) bedrijvigheid, boven- en ondergrondse infrastructuur, havenontwikkeling en leidingen.

5.4. Provincie Groningen

De Eemshaven is van groot belang voor de economie van Groningen. Het provinciaal beleid laat dat ook zien, ondermeer door de aanwijzing als economische kernzone. Bij de ontwikkeling van de westlob dient echter ook rekening te worden gehouden met ruimtelijke kwaliteitseisen van de provincie. In dit kader is een goede landschappelijke inpassing een belangrijk aandachtspunt. Dit is terug te vinden in het huidige POP (zie ook paragraaf 4.3).

Dit beleid krijgt ook nadere invulling door middel van het project 'Ecologie en Economie in balans' ('E&E in balans'). Met dit project willen we een stevige basis leggen voor langdurige samenwerking in de Eemsdelta-regio met brede steun voor verdere ontwikkelingen in dit gebied.

Twee punten zijn daarbij van belang:

1. naast het mogelijk maken van verdere economische groei is het ook van belang dat er een ecologische plus wordt gecreëerd. Dit om draagvlak te creëren voor de economische ontwikkeling en om ecologische waarden te behouden en verbeteren. Dit gaat verder dan op basis van de Natuurbeschermingswet en Wet milieubeheer vereist is.

Wetgeving is namelijk activiteitgerelateerd, terwijl binnen het project E&E in balans wordt gestreefd naar een proactieve houding die duidelijk blijk geeft van welwillendheid en bewustzijn van het kwetsbare omliggende gebied. Hoe die ecologische + eruit moet zien, zal gaandeweg duidelijk moeten worden;

2. procesmatige betekent het in een vroegtijdig stadium stakeholders betrekken. Naast de formele (procedurele) stappen zijn hierover ook nog aanvullende afspraken gemaakt met stakeholders in het kader van 'E&E in balans'. Dit is ook nader uitgewerkt in het zogenaamde E-pact dat is opgesteld in het kader van het project 'E&E in balans'. Het E-pact dat op 4 maart 2011 is ondertekend door zes regionale natuur- en milieuorganisaties, Nuon, RWE en GSP. Het E-pact bevat afspraken voor een zestal thema's, te weten: 1) techniek centrales, 2) CO₂-reductie, 3) emissies, 4) vaargeul, havenuitbreiding en natuurherstel, 5) energietransitie, duurzame regio en groene haven en 6) groene Eemshaven.

Het project 'E&E in balans' staat niet op zichzelf. De afspraken die de provincie binnen dit project met de stakeholders in de Eemsdelta-regio heeft gemaakt, worden opgenomen in de ontwikkelingsvisie Eemsdelta 2030. Deze ontwikkelingsvisie stelt de provincie op, samen met gemeenten, waterschappen, bedrijven en natuur- en milieuorganisaties in de Eemsdelta-regio.

Zie verder voor de wensen van de provincie Groningen paragraaf 4.3, waarin de ambities uit het Omgevingsplan zijn verwoord.

5.5. Gemeente Eemsmond

De gemeente wenst de nu geldende maximale hoogtematen aan te houden op 65 m voor bouwwerken, 50 m voor gebouwen en 65 m ashoogte voor windturbines. Dit in verband met het beperken van het risico op planschade. Over het algemeen zijn de hoogtematen voldoende gebleken, mede door de mogelijkheid voor installaties en schoorstenen tot 120 m hoogte een vrijstelling te kunnen krijgen in verband met milieueisen. Het nieuwe bestemmingsplan biedt eveneens de mogelijkheid om vrijstelling/ontheffing te verlenen voor de in het plan opgenomen maximale bouwhoogten. Eventuele afwijking van de maximale hoogtematen dient op basis van individuele gevallen beoordeeld te worden waarbij het college, via een omgevingsvergunning, een bredere afweging tegen andere belangen wil kunnen maken. De reeds verleende vrijstellingen/ontheffingen voor afwijkende maximale hoogtematen zullen in het nieuwe bestemmingsplan overgenomen worden.

Voor bedrijven waarvoor de provincie Groningen bevoegd gezag is, geldt dat de provincie moet toetsen aan het bestemmingsplan, aangezien het bestemmingsplan het kader is. Omdat het bestemmingsplan een gemeentelijk kader betreft, treedt de gemeente in dat geval als adviseur op.

6. REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU MER

6.1. Vraagstelling

De gemeente Eemsmond is voornemens het bestemmingsplan Buitengebied-Noord (Eemshaven) uit 1993 te herzien. Op grond van de Wet ruimtelijke ordening is een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk.

De doelstelling van de herziening van het bestemmingsplan is het ontwikkelen van een passend planologisch kader, dat enerzijds ruimte biedt voor de bestaande activiteiten en autonome ontwikkelingen en anderzijds ruimte biedt voor nieuwe activiteiten op haven- en industrieterrein Eemshaven.

De hoofdvraag is:

‘Welk planologisch kader biedt maximale ruimte voor nieuwe ontwikkelingen in de Eemshaven met inachtneming van de randvoorwaarden vanuit natuur en milieu?’

De volgende stappen zijn van belang:

1. het huidige bestemmingsplan kent nauwelijks beperkingen en gaat bij volledige invulling over de wettelijke normen heen;
2. het huidige bestemmingsplan is grotendeels al ingevuld en vergund;
3. de vraag spitst zich dus toe op de invulling van de nog te ontwikkelen delen van het terrein;
4. welke bedrijven precies zich gaan vestigen op de nog te ontwikkelen terreinen is nog niet bekend. Echter, de wens is om daar veel flexibiliteit te behouden voor de invulling van het terrein. Zij het, binnen de globale segmentering van zeehavengebonden activiteiten en grote ruimtevragende activiteiten en/of zware industriële- en energieactiviteiten die niet zeehavengebonden zijn;
5. voor de resterende invulling kent het bestemmingsplan nauwelijks beperkingen, maar die zijn er wel degelijk, bijvoorbeeld vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden;
6. doel van de actualisatie is het leveren van een actueel planologisch kader.

6.2. Afbakening plan- en studiegebied

Het *plangebied* is het gebied waarin het industrieterrein Eemshaven is gelegen, zie afbeelding 1.2.

Het *studiegebied* is het gebied waar effecten kunnen optreden als gevolg van het voornemen. De omvang van het studiegebied kan niet bij voorbaat worden aangegeven. Uit onderzoek, dat in het kader van het MER wordt uitgevoerd, zal blijken hoever de milieugevolgen zich uitstrekken. Dit kan per milieuaspect verschillen. Ter afbakening van het studiegebied wordt de grootste effectafstand gehanteerd.

6.3. Te onderzoeken alternatieven

De insteek voor de herziening van het bestemmingsplan Eemshaven, zoals beschreven in paragraaf 2.1 is bepalend voor de wijze waarop de alternatieven voor het MER-onderzoek worden behandeld.

De m.e.r.-wetgeving verplicht het beschouwen van (redelijke) alternatieven voor de voorgenomen activiteit. De voorgenomen activiteit betreft de actualisatie van een bestemmingsplan, waarbij de nog beschikbare, nog niet uitgegeven terreinen worden bestemd voor ingebruikname door bedrijven in de milieucategorie 4 - 6. Binnen het plan is er sprake

van 181 ha. nog uitgeefbaar terrein, samen met 84 ha. die nog niet formeel is uitgegeven, maar wel al in het uitgifteproces zit (samen 265 ha.). De bestaande bedrijvigheid, die op basis van het vigerend bestemmingsplan op het haven- en industrieterrein in de Eemshaven is gevestigd, geldt daarbij als uitgangspunt.

Het is nog niet duidelijk welk bedrijvenprogramma op het nog beschikbare terrein kan worden toegestaan (categorie en type bedrijven dat zich op het terrein kan vestigen, en de verdeling daarvan over het beschikbare aantal hectares).

De flexibiliteit die de gemeente beoogt voor de vestiging van bedrijven is van invloed op de alternatieven die in het MER worden ontwikkeld en onderzocht. Gezien de gewenste flexibiliteit van het nieuwe bestemmingsplan enerzijds en de beperkte hoeveelheid vrijheden als gevolg van bestaande activiteiten op basis van het vigerende bestemmingsplan anderzijds, wordt voor de ontwikkeling van alternatieven ingestoken op een bandbreedtebenadering.

Concreet betekent dit dat naast de referentiesituatie in het MER twee alternatieven (scenario's) worden uitgewerkt waarmee de bandbreedte van milieueffecten inzichtelijk wordt gemaakt.

- referentiealternatief: dit betreft de huidige bedrijvigheid in de Eemshaven zoals deze momenteel vergund is, en een maximale invulling van de nog niet vergunde terreinen op basis van het vigerend bestemmingsplan. Om de referentiesituatie inzichtelijk te krijgen wordt voor ieder thema de worst-case gemodelleerd. Vervolgens wordt gekeken waar de referentie tot normoverschrijdingen leidt;
- minimaal scenario; dit scenario gaat uit van een stand still-situatie in de Eemshaven. Dat wil zeggen dat de invulling van het terrein blijft zoals dat nu vergund is. Het minimaal scenario is niet op te vatten als projectalternatief maar vormt als het ware de baseline van de industriële ontwikkelingen in de Eemshaven en markeert daarmee de ondergrens van de bandbreedte in milieueffecten. Voor dit scenario wordt voor de relevante milieuthema's de stand-still situatie gemodelleerd, bijvoorbeeld aan de hand van contouren. Van daaruit wordt bekeken welke milieuknelpunten dit oplevert (normoverschrijdingen);
- planscenario. Het planscenario betreft het projectalternatief en gaat uit van de effecten van het referentiealternatief, dus van volledige invulling van de milieugebruiksruimte op basis van het vigerende bestemmingsplan. Waar deze maximale invulling leidt tot milieuknelpunten wordt in het planscenario gezocht naar mogelijkheden voor optimalisatie. Dit gaat in twee stappen:
 - waar in de referentiesituatie sprake is van overschrijdingen van de wettelijke normen wordt gekeken naar mogelijkheden voor het treffen van mitigerende maatregelen;
 - in die gevallen waar mitigerende maatregelen niet mogelijk zijn of onvoldoende effect sorteren, zal een beperking worden opgelegd in het nieuwe bestemmingsplan (andere invulling c.q. bestemming). Het nog niet uitgegeven terrein (van 265 ha) wordt dan ingevuld tot de toegestane milieuruimte.

6.4. Te onderzoeken effecten per thema

Hieronder worden de te verwachten effecten per thema beschreven.

6.4.1. Verkeer en vervoer

In het MER zal de bereikbaarheid over de weg als volgt worden beoordeeld. Op basis van kentallen wordt een inschatting gemaakt van de extra verkeersproductie (aan- en afvoerbewegingen) door de ingebruikname van de nu nog ongebruikte percelen in de Eemsha-

ven. Deze extra productie wordt vergeleken met huidige restcapaciteit van het hoofdwegennet (op grond van Intensiteit- en capaciteitsgegevens). Kwalitatief wordt beoordeeld of het huidige wegennetwerk een toename in wegverkeer kan opvangen. Op voorhand worden voor weginfrastructuur geen aanzienlijke effecten verwacht, aangezien de weginfrastructuur al is uitgelegd op bezetting en gebruik van de Eemshaven.

De bereikbaarheid over water en nautische veiligheid zal kwalitatief worden beoordeeld in relatie tot het Tracébesluit vaarwegverruiming.

Daarnaast zal een kwalitatieve beoordeling worden gedaan van de verlenging van de bestaande spoorlijn Roodeschool-Eemshaven naar de Borkumlijn. Dit betreft een spoorverbinding voor personenvervoer.

6.4.2. Bodem

De kwaliteit van de bodem mag door ingrepen in de Eemshaven niet verslechteren, daarom zal eventuele ophoging van de Eemshaven gebeuren met schone grond, waarvan de kwaliteit voldoet aan de achtergrondwaarden. In het MER zal gekeken worden naar de eventuele invloed van de verdere inrichting van de Eemshaven op de bodemkwaliteit. Omdat een deel van het plangebied de havens zelf betreft, zullen ook de eventuele effecten op de waterbodem worden beschouwd. De uitgangspunten en hergebruiksmogelijkheden volgens de Nota gebiedsgericht bodembeheer van de gemeente Eemsmond vormen daarbij een belangrijk kader.

6.4.3. Water

Ingrepen in de Eemshaven kunnen invloed hebben op zowel grond- en oppervlaktewaterstelsel, zowel tijdens de aanleg als in de gebruiksfase. Naast de kwantitatieve beïnvloeding van het oppervlaktewaterstelsel (de waterhuishouding) kunnen er lokaal kwantitatieve effecten op het grondwatersysteem optreden (zoals grondwaterstanden en grondwaterstroming).

Naast de kwantitatieve gevolgen zal in het MER ook aandacht zijn voor de gevolgen voor de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater.

6.4.4. Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Voor landschap zijn ruimtelijke visuele effecten te verwachten. Nieuwe inrichtingen in de Eemshaven kunnen de horizon (verder) beïnvloeden. Behalve dat nieuwe inrichtingen het landschappelijk beeld overdag beïnvloeden, kan ook 's avonds en 's nachts sprake zijn van een visueel-ruimtelijk effect. Dit effect zal in het MER worden beschouwd onder de noemer 'relatieve duisternis'. Daarnaast zijn effecten te verwachten voor de landschapstructuur. De ontwikkelingen in de Eemshaven hebben ook mogelijke effecten op de openheid, doorsnijding en cultuurhistorie in de omgeving van de Eemshaven, zoals de Waddenzee en de noordelijke kustzone. De ontwikkelingen in de Eemshaven vragen mogelijk om aanpassingen van de infrastructuur, wat gevolgen kan hebben op het landschap in de omgeving van de Eemshaven. De verandering van de karakteristieke elementen in het landschap wordt in het MER beoordeeld. Ook de invloed op de samenhang tussen de landschappelijke karakteristieken (landschappelijke structuur) wordt in het MER beoordeeld.

In de Eemshaven zijn geen aardkundige waarden aanwezig (kich.nl), dit aspect zal gemotiveerd worden weggeschreven in het MER.

Het plangebied vertegenwoordigt naar verwachting geen belangrijke cultuurhistorische waarden waarop het voornemen een nadelige invloed heeft. Effecten op het cultuurhistorisch aspect zullen veeleer daarbuiten optreden, als gevolg van afgeleide ontwikkelingen. Van deze afgeleide ontwikkelingen worden onder andere de effecten op historische geografie (cultuurlandschap, zoals voormalige polders en bedijkingen) in het MER beoordeeld.

De effecten op archeologisch erfgoed (archeologische waarden, zoals (scheepswrakken en buitendijkse vindplaatsen) worden in het MER beoordeeld. Om de aanwezigheid van archeologische objecten in het plangebied vast te stellen zal bij het opstellen van het MER het IKAW worden geraadpleegd en eventueel archeologisch bureauonderzoek worden uitgevoerd.

6.4.5. Natuur

Voor natuur zijn effecten te verwachten, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen effecten die in het plangebied zelf optreden en effecten die buiten het plangebied plaatsvinden. Bij effecten buiten het plangebied kan het ook gaan om grensoverschrijdende effecten. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen tijdelijke effecten (aanlegfase) en permanente effecten (gebruiksfase).

Tijdens de aanleg van initiatieven kunnen de volgende effecten optreden:

- verstoring door geluid en trillingen. Hierbij zijn heiwerkzaamheden de meest bepalende factor. Geluid en trillingen als gevolg van bouwactiviteiten en aanleg (bijvoorbeeld de aanvoer van bouwmaterialen via de weg of zee) dienen ook beoordeeld te worden;
- verstoring door licht als gevolg van de bouwverlichting wanneer in het donker wordt gewerkt;
- tijdelijk oppervlakteverlies tijdens de bouwactiviteiten (opstelplaatsen, materiaalopslag, bouwwegen en dergelijke);
- optische verstoring tijdens de bouw (menselijke aanwezigheid/activiteiten verstoort de fauna ook zonder geluid).

Permanente effecten die optreden in de gebruiksfase zijn:

- permanent oppervlakteverlies als gevolg van het ruimtebeslag van installaties en gebouwen;
- verstoring door geluid en trillingen vanuit installaties of andere werkzaamheden (waaronder verkeersbewegingen (weg/water);
- verstoring door licht vanuit werkzaamheden, met bijzondere aandacht voor trekvogels;
- deposities van vermestende en verzurende stoffen;
- cumulatieve effecten met bestaande en toekomstige bedrijven.

Van belang in het kader van het natuuronderzoek is ook de stikstofdepositie op verzuringgevoelige habitattypen. Dit betreft onder meer de duingebieden van Nederlandse en Duitse Waddeneilanden. Onderzocht zal worden wat huidige en nieuwe ontwikkelingen bijdragen aan stikstofdepositie op deze gebieden. Tevens zal worden beoordeeld of deze deposities tot significant negatieve effecten kunnen of zullen leiden. Indien dat het geval is, en deze effecten kunnen niet op een andere wijze voorkomen worden, kunnen in het bestemmingsplan beperkingen worden opgenomen om deze effecten te voorkomen. Overigens is het beleid met betrekking tot stikstof volop in ontwikkeling. Nieuwe ontwikkelingen op dit gebied zullen bij de effectbeoordeling worden betrokken.

Zo wordt sinds medio vorig jaar gewerkt aan een programma voor het terugdringen van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden; de zogenoemde Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS). De PAS beoogt ontwikkelingsruimte te creëren door enerzijds het treffen van emissie-beperkende maatregelen en anderzijds het treffen van beheer- en herstelmaatregelen. In het kader van het PAS zijn knelpunten voor de Natura 2000-gebieden ten aanzien van stikstofdepositie in kaart gebracht. Met behulp van de herstelstrategieën is per Natura 2000-gebied bepaald welke ecologische herstelmaatregelen nodig zijn om – gegeven de verwachte daling in stikstofdepositie en de lokale situatie – minimaal behoud van de natuurwaarden en op termijn (waar nodig) uitbreiding en verbetering van de kwaliteit aannemelijk te maken.

De afgelopen jaren is al veel kennis en informatie vergaard in het kader van de m.e.r.-procedures en de Passende Beoordelingen die zijn opgesteld voor de projecten die in de afgelopen jaren zijn opgestart en grotendeels ook al in uitvoering zijn. Het betreft onder andere de energiecentrales van Nuon en RWE, de olieopslag van VOPAK, de (niet-gerealiseerde) LNG-terminal van Essent, de vaarwegverruiming van de Eems (RWS-NN-project), de aanleg van de Beatrixhaven en de uitbreiding en verdieping van de Eemshaven (GSP-project). Ook de juridische procedures rond de verleende vergunningen hebben daarbij relevante informatie opgeleverd. Verder zal ook het onlangs uitgebrachte toetsingsadvies van de Commissie M.e.r. inzake de MER Oosterhorn richtinggevend zijn voor de stukken die ten behoeve van dit plan opgesteld moeten worden. Daarnaast heeft ook het monitoringsonderzoek dat de afgelopen jaren is verricht door Nuon, RWE en GSP (en thans nog lopende is), ook veel informatie opgeleverd. Al deze resultaten zullen, daar waar mogelijk, ook in het MER en de Passende Beoordeling van deze planherziening worden betrokken.

6.4.6. Geluid

Op basis van het geluidzonemodel voor de Eemshaven worden de akoestische effecten in beeld gebracht, door middel van de berekening van contouren. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in geluidhinder voor mens en natuur. De Passende Beoordeling zal inzichtelijk maken wat de geluidseffecten van de geplande initiatieven zijn op de Natura 2000-doelen, wat er aan negatieve effecten al is of wordt gecompenseerd, en wat toekomstige nieuwe ontwikkelingen aan geluidseffecten kunnen veroorzaken. Daarbij wordt getoetst aan de doelstellingen van het Natura 2000 Aanwijzingsbesluit Waddenzee.

Er zal inzichtelijk worden gemaakt of toekomstige ontwikkelingen die het bestemmingsplan Eemshaven mogelijk maakt, significant negatieve effecten kunnen hebben op deze doelstellingen.

Voor de gecombineerde projecten van Essent (LNG-terminal) en Nuon en RWE (energiecentrales) en GSP is ten behoeve van de besluitvorming rond die projecten een cumulatieve 45 dB(A) verstoringscontour vastgesteld. Nuon, RWE en GSP hebben vervolgens ook de mogelijke gevolgen ten aanzien van geluidsverstoring voor kwalificerende soorten binnen het op grond van de contour begrensde gebied middels het realiseren van natuurcompensatie/mitigatie gecompenseerd.

De gerealiseerde natuurcompensatie en mitigatie kan een rol spelen in de beoordeling of geluidbelasting vanwege invulling van de resterende ruimte van het binnen de contour gelegen deel van het plangebied leidt tot aantasting van natuurlijke kenmerken van betrokken natura 2000 waarden.

6.4.7. Luchtkwaliteit

De effecten in de gebruiksfase worden in het MER afgezet tegen de heersende achtergrondwaarde in het gebied. Gekeken zal worden of er sprake is van huidige emissiebronnen en/of ontwikkelingen die 'in betekenende mate' bijdragen aan de luchtkwaliteit in het gebied. Voor deze huidige en toekomstige emissiebronnen (ontwikkelingen) zal kwalitatief worden bepaald of er knelpunten kunnen optreden. Daarbij wordt gekeken naar de volgende componenten: NO₂ (stikstofdioxide), PM10 (fijn stof) en PM2.5 (de fractie fijn stof met deeltjes kleiner dan 2,5 µm).

De effecten in de aanlegfase zullen eveneens kwalitatief worden beoordeeld. Daarbij staat de vraag centraal of bij werkzaamheden in het kader van de aanleg en ontwikkeling van nieuwe bedrijfspcelen, zoals grondverzet, bouwverkeer, graafwerkzaamheden, grenswaarden overschreden kunnen worden.

Daarnaast zal berekend worden wat de bijdrage is van de emissies vanaf de Eemshaven aan de stikstofdepositie in de Waddenzee (zie ook paragraaf 6.4.5). Daarbij zal als het gaat om stikstofdepositie ook gekeken worden naar de grensoverschrijdende effecten.

6.4.8. Geur

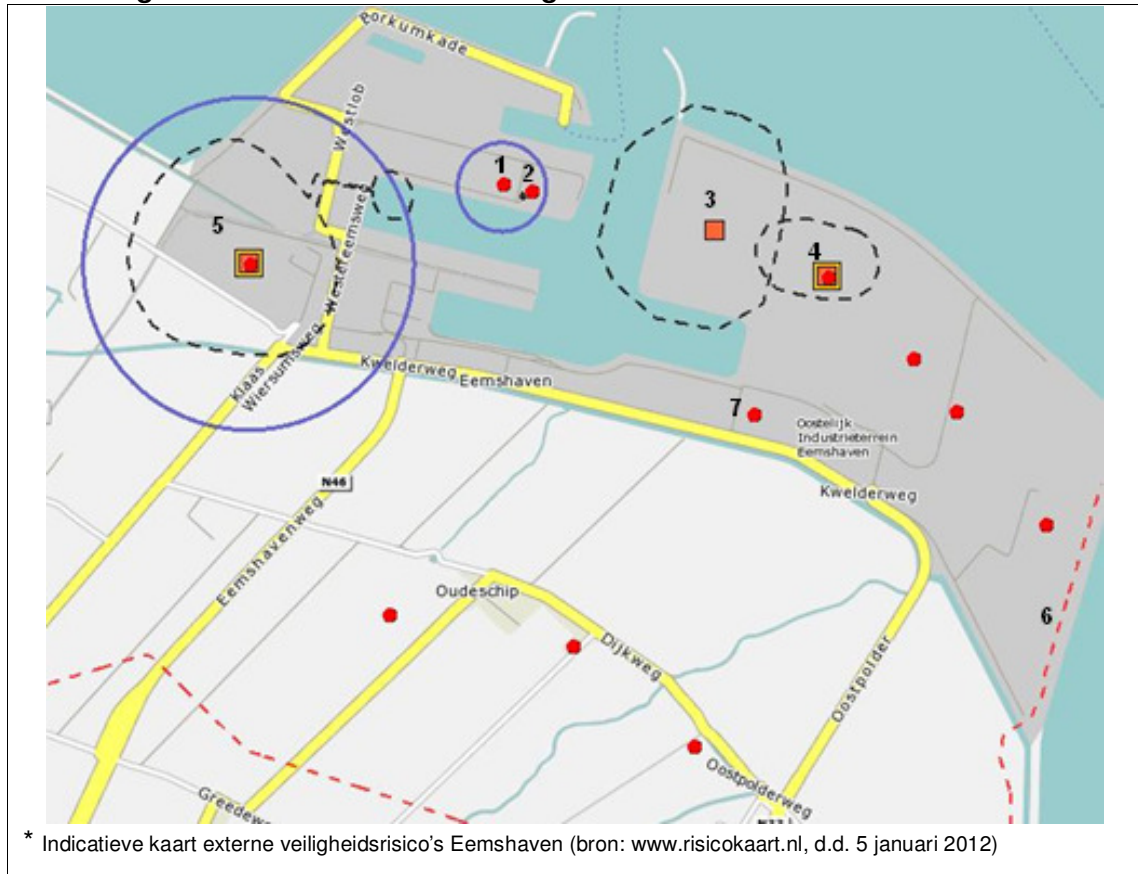
Voor het thema geur zijn mogelijk effecten te verwachten in de Eemshaven. Voor de industriële emissies geldt dat niet bekend is welke nieuwe geuremitterende bedrijven zich zullen vestigen in de Eemshaven (en welke emissies dit tot gevolg heeft) of welke bestaande bronnen verdwijnen. Wegens deze onzekerheden wordt voor het MER een kwalitatieve beschouwing (inclusief zoningaspecten) gemaakt om vast te stellen wat de effecten zijn van geur. Daarnaast zal worden nagegaan of er in de autonome ontwikkeling belangrijke wijzigingen in lokale bronnen worden verwacht.

6.4.9. Externe veiligheid

Voor de externe veiligheid zijn twee normen van belang, te weten het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Voor het PR gelden normen (binnen een PR-contour van 10⁻⁶ mogen geen kwetsbare objecten geprojecteerd staan) voor het GR geldt een richtwaarde, de zogenaamde oriëntatiewaarde (een wijziging van het GR of overschrijding van de oriëntatiewaarde (OW) is toegestaan, mits goed gemotiveerd door middel van de verantwoording van het groepsrisico).

In afbeelding 6.1 zijn de risicocontouren voor externe veiligheid in de Eemshaven weergegeven. Er zal worden beoordeeld wat het plaatsgebonden risico en het groepsrisico is.

Afbeelding 6.1. Risicokaart externe veiligheid Eemshaven

In het MER zal ook rekening worden gehouden met de veiligheidscontouren van de buisleidingenstrook en het Rijksinpassingsplan kabels en leidingen door de Waddenzee.

6.4.10. Licht

Ten behoeve van het MER zijn twee effecten ten aanzien van licht van belang, vanwege mogelijk onderscheidende waarde:

- verstoring door lichtinval: toename van de lichtintensiteit (natuurgebieden);
- zichtbaarheid: nieuwe verlichting kan op grote afstand zichtbaar zijn.

In het MER worden de effecten op beide aspecten inzichtelijk gemaakt.

6.5. Voorstellen reikwijdte en detailniveau

De reikwijdte van het MER-onderzoek beperkt zich tot het onderzoeken van de relevante aspecten (thema's) voor het plangebied Eemshaven. Die relevante aspecten zijn, samen met het beoogde detailniveau, beschreven in paragraaf 6.3 en 6.4. Voor de te onderzoeken aspecten wordt een aantal criteria gehanteerd. Die criteria zijn weergegeven in tabel 6.1 'Beoordelingskader'. Het abstractie- en detailniveau van de te onderzoeken thema's en criteria zal toereikend zijn om het beoogde besluit te kunnen nemen.

Op basis van de resultaten in het MER-onderzoek wordt bepaald, in hoeverre in het bestemmingsplan kaders en begrenzingen voor deze aspecten moeten worden opgenomen.

Tabel 6.1. Beoordelingskader

onderzoeksthema aspect	criterium
verkeer en vervoer	
bereikbaarheid en veiligheid	- weggebonden bereikbaarheid en veiligheid - bereikbaarheid scheepvaart en nautische veiligheid
landschap	
landschappelijke waarden	- effect op openheid, landschappelijke elementen (o.a. kernkwaliteiten uit het POP) in plangebied en omgeving - effect op landschappelijke structuur (samenhang tussen karakteristieke landschappelijke elementen) - effect op relatieve duisternis - landschappelijke effecten van afgeleide ontwikkelingen (infrastructuur, hoogspanningsverbindingen, gasleidingen, etc.)
cultuurhistorie	
cultuurhistorische waarden	- aantasting, doorsnijding of wijziging van kenmerkende landschappelijk-cultuurhistorische elementen - verwachte versterking/aantasting van archeologische elementen en waarden
water	
oppervlaktewaterhuishouding	- beïnvloeding oppervlaktewatersysteem (kwantitatief en kwalitatief)
grondwatersysteem	- beïnvloeding grondwatersysteem (kwantitatief en kwalitatief)
natuur	
natuurbeschermingswet 1998	- effecten op doelstellingen Natura 2000-gebieden
EHS	- effecten op EHS (aanwezige als nog te ontwikkelen EHS)
natuurwaarden algemeen	- effecten op biotopen en beschermde soorten in plangebied
geluid	
industrielawaai	- geluidbelast oppervlak buiten bedrijventerrein
lucht	
luchtkwaliteit	- overschrijding grenswaarden PM10 - overschrijding grenswaarden NO ₂ - overschrijding grenswaarden PM2.5
geur	
geur	- geurhinder bij geurgevoelige bestemmingen
externe veiligheid	
externe veiligheid	- overschrijding grenswaarde plaatsgebonden risico (PR 10-6) - overschrijding oriëntatiewaarde groepsrisico
licht	
	- verstoring door lichtinval voor mens en natuur - zichtbaarheid

BIJLAGE I LITERATUUR

- www.eemshaven.com.
- www.waddenvereniging.com.
- www.groningen-seaports.com.
- www.kich.nl.
- Gemeente Eemshaven (1993). Bestemmingsplan Buitengebied Noord-Eemshaven.
- Provincie Groningen (2009) Omgevingsplan 2009 - 2013.
- Provincie Groningen (2009) Omgevingsverordening 2009.
- TNO, (2008) Notitie nieuwe geluidcontouren Eemshaven.
- VROM, (2008) Zeehavens als draaischijven naar duurzaamheid - beleidsbrief duurzame zeehavens.
- VROM, (2006) Nota Ruimte - Ruimte voor ontwikkeling.
- VROM, (2004) Nationaal Zeehavenbeleid 2005 - 2010 - Zeehavens Ankers van de economie.
- LNV, (2007) Planologisch Kern Besluit Waddenzee.
- EZ, (2008) Derde structuurschema elektriciteitsvoorziening Passende beoordeling en MER.
- Gemeente Eemshaven (1993) Bestemmingsplan Buitengebied-Noord.
- Gemeente Eemshaven (2007) Milieubeleidsplan 2008 - 2012.
- Gemeente Eemshaven (2012). Toekomstvisie economische ontwikkelingsmogelijkheden.
- Groningen Seaports (2012) Havenbeheersverordening 2012.
- Gemeente Eemshaven, Gemeente Delfzijl en Groningen Seaports, Rapportage bodembeheernota, voor de Eemshaven en de Industriegebieden te Delfzijl, 20 april 2010.

BIJLAGE II BEGRIPPENLIJST

begrip	beschrijving
aardkundige waarden	aardkundige waarden zijn die onderdelen van het landschap die iets vertellen over de natuurlijke ontstaanswijze van het gebied
alternatief	mogelijke oplossing: meestal een samenhangend pakket van maatregelen
autonome ontwikkeling	een ontwikkeling in het studiegebied die optreden als het project geen doorgang vindt
bevoegd gezag	een of meer overheidsinstanties die bevoegd zijn om over de activiteit van de initiatiefnemer het besluit te nemen waarvoor het milieueffectrapport wordt opgesteld
biodiversiteit	de verscheidenheid aan soorten en habitat (natuurtypen) binnen een bepaald gebied
commissie m.e.r.	een landelijke commissie van onafhankelijke milieudeskundigen; zij adviseren het bevoegd gezag over de richtlijnen voor het milieueffectrapport en over de kwaliteit van de informatie in het rapport
compenserende maatregelen	maatregelen die gericht zijn op het vervangen van (natuur)waarden die verloren gaan
EHS	ecologische Hoofdstructuur
initiatiefnemer	een natuurlijk persoon, dan wel een privaat- of publiekrechtelijk rechtspersoon die een bepaalde activiteit wil (doen) ondernemen en daarover een besluit vraagt
m.e.r.-procedure	procedure van milieueffectrapportage; bestaat uit het maken van het milieueffectrapport, beoordelen en gebruiken van het milieueffectrapport in de besluitvorming
MER	milieueffectrapport; rapport waarin de belangrijkste milieugevolgen zijn uitgewerkt
mitigerende maatregel	maatregel om de nadelige gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het milieu ter plekke te verzachten of te beperken
Natura 2000	Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Het netwerk omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). Het netwerk is in opbouw: nog niet alle lidstaten hebben definitief alle gebieden aangewezen
VNG-lijst Milieuzonering	deze lijst wordt ook wel het 'Groene Boekje' genoemd. Het biedt gemeenten meer mogelijkheden voor maatwerk en flexibiliteit bij het inpassen van bedrijvigheid in de fysieke omgeving en bij het inpassen van woningen en andere gevoelige functies nabij bedrijven. Er worden verschillende categorieën bedrijven gehanteerd in de lijst. Van belang voor Eemshaven zijn de zogenaamde categorieën 4, 5 en 6: - categorie 4: bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving op behoorlijke afstand van woonwijken gelegen dienen te zijn (afstandsindicatie 200 tot 300 m); - categorie 5 en 6: bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op grote afstand van woonwijken gelegen dienen te zijn. De aan te houden afstanden dienen per geval te worden bepaald (afstandsindicaties van bedrijven uit categorie 5: 500 - 1.000 m, categorie 6: 1.500 m)

BIJLAGE III NETTO VOORRAAD EEMSHAVEN

GRONINGEN SEAPORTS

0 95 190 380 570 760
Meters

Eemshaven

Legenda

- Gebruik divers
- Netto voorraad

Bron: GSp-Vastgoed Informatiesysteem

Copyright Groningen Seaports
Uitgifte juli 2012

Deze kaart is met de hoogste graad van nauwkeurigheid samengesteld. GroningenSeaports kan echter niet aansprakelijk gesteld worden voor enige schade die veroorzaakt wordt door eventuele onvolledigheid van deze kaart of een verkeerde interpretatie hiervan. Niets uit deze uitgave mag gekopieerd worden zonder uitdrukkelijke toestemming van Groningen Seaports.

